

Ympäristöluvat

Asia

Kokkolan Sataman Hopeakiven HK1-laiturin uusiminen ja rampin rakentaminen sekä valmistelulupa, Kokkola

Hakija

Kokkolan Satama Oy
Y-tunnus 2642612-2

Lupa- ja valvontavirasto, ympäristöosasto

PL 20, 13035 LVV

Sähköposti: kirjaamo@lvv.fi

lvv.fi

Puhelin: 0295 254 000

Y-tunnus 3543248-7

Sisällysluettelo

Asia.....	1
Hakija.....	1
1 Perustiedot.....	5
1.1 Hakemuksen vireilletulo.....	5
1.2 Luvan hakemisen peruste.....	5
1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen.....	5
1.4 Viranomaista koskeva merkintä.....	5
2 Asia.....	5
2.1 Taustatiedot.....	5
2.1.1 Sijainti.....	5
2.1.2 Oikeudet tarvittaviin alueisiin.....	5
2.1.3 Kaavoitus.....	6
2.1.4 Lupa ja sopimustilanne.....	6
2.1.5 Ympäristövaikutusten arviointi.....	7
2.2 Vesitaloushanke.....	7
2.2.1 Hankesuunnitelma.....	7
2.2.2 Hankkeeseen sisältyvät toimenpiteet.....	8
2.3 Riskit.....	10
2.4 Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) soveltaminen.....	11
2.5 Ympäristön tila.....	11
2.5.1 Lähiympäristö ja maankäyttö.....	11
2.5.2 Luonnonarvot ja luonnonsuojelu.....	11
2.5.3 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö.....	12
2.5.4 Merialue.....	12
2.5.5 Pohjavesi.....	18
2.6 Hankkeen vaikutukset.....	19
2.6.1 Vaikutukset veden laatuun ja sedimentaatioon.....	19
2.6.2 Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja virtausolosuhteisiin.....	19
2.6.3 Vaikutukset vesien- ja merenhoidon tavoitteisiin.....	20
2.6.4 Vaikutukset pohjaeliöstöön, kalastoon ja kalatalouteen.....	22
2.6.5 Vaikutukset vesiliikenteeseen sekä yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen.....	22

2.6.6	Vaikutukset luontoon, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön.....	23
2.7	Hyödyt ja menetykset.....	23
2.8	Arvio vahingoista.....	24
2.9	Tarkkailu.....	24
2.10	Toteutusaikataulu.....	24
2.11	Valmistelulupa.....	25
3	Käsittely.....	25
3.1	Tiedottaminen.....	25
3.2	Lausunnot.....	25
3.2.1	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausunto	25
3.2.2	Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousyksikön lausunto.....	28
3.2.3	Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto.....	29
3.3	Muistutukset ja mielipiteet.....	30
3.3.1	Muistutus 1.....	30
3.4	Selitys.....	33
3.4.1	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.....	33
3.4.2	Muistutus 1.....	34
4	Ratkaisu.....	35
4.1	Vesitalouslupa.....	35
4.2	Valmistelulupa.....	35
4.3	Lupamääräykset.....	36
4.3.1	Rakenteet.....	36
4.3.2	Ruoppaukset.....	37
4.3.3	Töiden suorittaminen.....	37
4.3.4	Kunnossapito.....	39
4.3.5	Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi.....	39
4.3.6	Kalatalousmaksu.....	39
4.3.7	Tarkkailu.....	39
4.3.8	Töiden aloittaminen ja toteuttaminen.....	40
4.3.9	Ilmoitukset.....	40
4.3.10	Korvauksia koskevat määräykset.....	40
5	Ratkaisun perustelut.....	41
5.1	Vesitalousluvan ratkaisun perustelut.....	41
5.1.1	Hankkeen tarkoitus ja hankkeesta saatava hyöty.....	41

5.1.2 Hankkeesta aiheutuvat menetykset ja niiden vähentäminen.....	41
5.1.3 Oikeus alueeseen	42
5.1.4 Luonnonarvot sekä meren- ja vesienhoitosuunnitelma	42
5.1.5 Luvan myöntämisen edellytykset, intressivertailu ja lupaharkinnan lopputulema	43
5.2 Valmisteluluvan perustelut	44
6 Vastaus lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin	44
7 Sovelletut säännökset	45
8 Käsittelymaksu	45
9 Tiedottaminen.....	45
9.1 Päätös	45
9.2 Päätöksestä tiedottaminen	45
10 Muutoksenhaku	46
11 Liite	46
12 Asian käsittelijät.....	46

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Kokkolan Satama Oy on 3.7.2025 vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa Hopeakiven HK1-laiturin uusimiseen, rampin rakentamiseen sekä satama-altaan ruoppaukseen merialueelle Kokkolan kaupungissa.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n ja 3 §:n 1 momentin 8 kohdan perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

1.4 Viranomaista koskeva merkintä

Aluehallintovirastot on lakkautettu 31.12.2025. Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (530/2025) 32 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirastojen vireillä olevat asiat ovat siirtyneet lain voimaan tullessa (1.1.2026) Lupa- ja valvontavirastolle.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Kokkolan Satama sijaitsee Perämeren eteläosassa Kokkolan kaupungin luoteispuolella noin 7 km päässä Kokkolan keskustasta. Hopeakiven satama sijoittuu satama-alueen keskiosaan. Hopeakiven satama on keskittynyt projektinostoihin ja konttien käsittelyyn. Alueella käsitellään myös vaaleaa bulkkia, kuten kalkkikiveä, lannoitteita ja niiden raaka-aineita.

2.1.2 Oikeudet tarvittaviin alueisiin

Vesitaloushanke sijoittuu valtaosin kiinteistön 272-401-1-232 alueelle. Kiinteistön omistaa Kokkolan kaupunki, ja sitä hallinnoi Kokkolan Satama Oy. Aluetta koskeva vuokraoikeus on voimassa vuoden 2064 loppuun saakka.

Suunniteltu rampin taustatäyttö sijoittuu osin kiinteistön 272-41-1-24 alueelle. Luvanhakija on tehnyt 20.11.2025 sopimuksen kiinteistönomistajan kanssa alueen käytöstä.

2.1.3 Kaavoitus

Hankealueella on voimassa maakuntakaava sekä Kokkolan suurteollisuusalueen osayleiskaava. Alue sijoittuu Kokkolan sataman asemakaavan alueelle.

Maakuntakaavan I (vahvistettu 24.10.2003), II (vahvistettu 29.11.2007), III (vahvistettu 8.2.2012), IV (vahvistettu 22.6.2016) ja V (vahvistettu 3.1.2022) vaihekaavat ovat vahvistettuja ja lainvoimaisia. Maakuntakaavan I vaihekaavassa hankealue on osa Syväsataman, Kantasataman ja Hopeakiven satama aluetta (merkintä LS) sekä Kokkolan suurteollisuusalueen ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen aluetta (merkintä TT). Lisäksi alue kuuluu kaupunkikehittämisen alueeseen (merkintä kk) ja energiahuollon alueeseen (merkintä en).

Vuonna 2022 hyväksytyssä strategisessa aluerakenneyleiskaavassa 2040 Kokkolan sataman alueet on osoitettu yhtenäisellä aluemerkinällä. Aluetta kehitetään niin että satama säilyttää statuksen Suomen suurimpana irtotavara- eli bulkkisatamana, Suomen suurimpana transitoliikennesatamana sekä vähintään 3. suurimpana yleissatamana.

Kokkolan kaupunginvaltuuston 13.1.1992 hyväksymässä yleiskaavassa (Yleiskaava 2010) satama-alue on varattu satamatoimintaa, satamatoimintaan välittömästi liittyvien varastojen terminaalialueita sekä veneiden huolto- ja korjaustoimintaa varten (merkintä LV). Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja tarvitsevaa teollisuutta. Lisäksi alueelle on osoitettu teollisuus- ja varastoalue (merkintä T), joka on varattu teollisuus- ja varastokäyttöön sekä niitä palvelevien liiketoimintojen tiloille.

Sataman alueella on voimassa myös Suurteollisuusalueen osayleiskaava, joka on hyväksytty Kokkolan kaupunginvaltuustossa 23.10.1995. Suurteollisuusalueen osayleiskaavassa nykyinen satama-alue sekä rakennuskohde on varustettu merkinnöin LV, vesiliikenteen alue.

Sataman alueella on useita lainvoimaisia asemakaavoja. Hankealue sijoittuu Kemiran asemakaava-alueelle 44/5 sekä kaava-alueille 45/5 ja 41/3. Alueelle saa rakentaa sataman toimintaan liittyviä terminaali, varasto- ja toimistorakennuksia (satama-alue, merkintä LS).

2.1.4 Lupa ja sopimustilanne

Olemassa oleva HK1-laituri on rakennettu vuonna 1980. Sillä ei ole vesilain mukaista lupaa.

Kokkolan Hopeakiven satamanosan toimintoja ja rakentamisen periaatteita ohjaa Hopeakiven Sataman ympäristölupapäätös:

- Dnro LSSAVI/87/04.08/2013, Kokkolan Hopeakiven Sataman ympäristölupa, Kokkola, 20.10.2015

Satama-altaan ruoppauksen yhteydessä syntyvän ruoppausmassan sijoittamista ohjaavat sedimentin pilaantuneisuuden mukaan seuraavat ympäristö- ja vesiluvat:

- Meriläjityksen kriteeritason 2 ylittävät ruoppausmassat, sijoituspaikkana Hopeakiven satamaosan täyttöaltaat 1–3 sekä 5–6: Jätteiden hyödyntäminen Kokkolan Hopeakiven sataman vesiluvan mukaisen alueen täyttämässä sekä töiden aloittamislupa, Kokkola. Nro 181/2016/2013, Dnro LSSAVI/54/04.08/2013, 16.12.2016.
- Meriläjityksen kriteeritason 2 alittavat ruoppausmassat, sijoituspaikkana Hopeakiven satamaosan täyttöallas 4: Kokkolan väylän ja Syväsataman syventämiseen sekä Hopeakiven sataman laajennukseen (ns. vesilupa II). Nro 49/2016/2, Dnro LSSAVI/4924/2014, 20.6.2016

Molempia edellä mainittuja lupia on niiden antamisen jälkeen muutettu, mutta muutokset koskevat lähinnä analsiimihiekan ja kiisupitoisen kiilleliuskeen hyötykäyttöä Hopeakiven alueella, eivätkä ohjaa sedimentin hyötykäyttöä altaiden täytöissä.

2.1.5 Ympäristövaikutusten arviointi

Hanketta koskien ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Kokkolan sataman laajennukselle on kuitenkin tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) vuosina 2023–2024. YVA-selostusta koskeva yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on annettu 7.10.2024. Laajentaminen sisältää satama-alueella allasalueiden maatäyttöjä, uusia laitureita ja raidelinjoja sekä käsittely- ja varastoalueita. Laajennuksessa satamatoimintoihin käytettävien kenttäalueiden pinta-ala kasvaisi noin kolminkertaiseksi nykyisestä.

2.2 Vesitaloushanke

2.2.1 Hankesuunnitelma

Hankkeen tarkoituksena on uusia vanha huonokuntoinen Hopeakiven sataman laituri HK1 ja jatkaa sitä satama-altaan päätyä kohti noin 14 m. Samalla laiturin taustalla olevaa kenttäaluetta uusitaan ja vahvistetaan noin 55 m leveydeltä. Uusittavan laiturin kokonaispituudeksi tulee hankkeen valmistuttua noin 174 m.

Laiturin alkupäähän rakennetaan uusi ramppi raskaiden tavaroiden lastaamista varten.

Laiturin HK1 edustan satama-allasta syvennetään hankkeen yhteydessä ruoppaamalla harausvyöhyteen $N_{2000} -12,42$ ($=MW_{2025} -12,48$). Ruopattavan alueen pinta-ala on noin $27\,200\text{ m}^2$ ja ruoppausmassan määrä on noin $42\,000\text{ m}^3\text{ ktr}$.

HK1-laiturin uusimisessa maa-alueeksi muuttuvan vesialueen pinta-ala on noin 270 m^2 (täyttöalue L). Rampin rakentamisessa sekä taustatäytössä maa-alueeksi muuttuvan vesialueen pinta-ala on noin $4\,740\text{ m}^2$ (täyttöalue R).

Hankkeessa tarvitaan muualta tuotua täyttömateriaalia (louhe + murske) yhteensä noin $29\,500\text{ m}^3\text{ rtr}$. Laiturikentän yläosan louhetäytöt päällyskerrosten alapintaan saakka

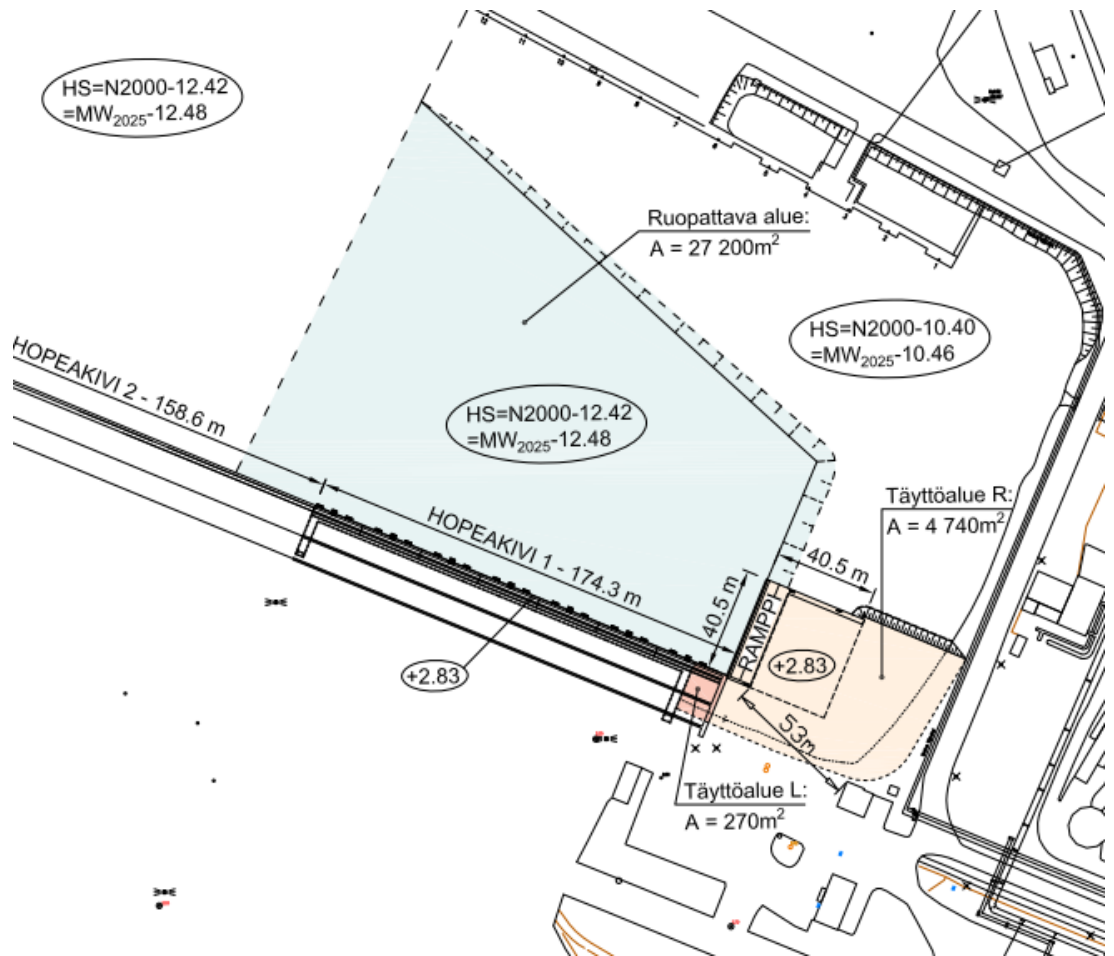
(15 000 m³rtr) sekä rampin taustakentän sivuluiskan verhouksissa käytettävät lohkareet (1 000 m³rtr) saadaan satama-alueelta.

Hankkeessa syntyvät ruoppausmassat ja muut poistettavat massat läjitetään olemassa oleviin Hopeakiven läjitysaltaisiin, joilla on lainvoimainen lupa ottaa vastaan kyseisiä massoja.

Hanke parantaa Kokkolan Hopeakiven satamaosan toiminnallisuutta mahdollistaen raskaat lastaukset. Hankkeen tarkoituksena on myös sotilaallisen liikkuvuuden (joukot, kalusto ja materiaali) parantaminen Suomessa.

Hanke toteutetaan arviolta avovesikausien 2026–2030 välisenä aikana.

Alla olevassa kuvassa 1 on esitetty hankkeeseen sisältyvän ruoppausalueen sijoittuminen ja pinta-ala, uusittavan HK1-laiturin sijoittuminen sekä laiturin pidennyksen yhteydessä täytettävä alue L sekä hankkeessa rakennettavan rampin sijoittuminen täyttöalueineen (täyttöalue R) satama-altaassa.

Kuva 1. Hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden ja rakenteiden sijoittuminen.

2.2.2 Hankkeeseen sisältyvät toimenpiteet

Hanke on suunniteltu toteutettavaksi kahdessa vaiheessa.

Vaiheessa 1 uusittavan laiturin eteen täytetään työaikainen tukipenger pienlouheesta, jota penkereeseen tarvitaan noin 30 000 m³rtr. Penger on harjaltaan noin 6 m leveä ja se tehdään tasoon N₂₀₀₀ +0,50 m.

Laiturikentältä poistetaan asfalttipäällyste, päällysrakennekerrokset ja pintamaita. Kaivetut massat, noin 15 000 m³ktr läjitetään Hopeakiven sataman läjitysaltaisiin.

Tukipenkereen valmistumisen jälkeen suoritetaan vanhan laiturin uusimista edellyttävien rakenteiden poisto- ja purkutyöt. Vanhan laiturin teräsbetoniset reunamuurirakenteet, nosturipalkki sekä ankkurilaatat puretaan, pulveroidaan ja läjitetään (noin 1 500 m³itr) Hopeakiven sataman läjitysaltaisiin.

Uusittavan laiturin putkiseinä paalutetaan vanhan teräsponttiseinän taakse. Välipontit lyödään määräsyvyteen. Reunamuurin takareunan sekä nosturipalkkien teräspaalut paalutetaan tukipaaluiksi taustakentälle. Uloimmaksi taustakentälle paalutetaan vielä ankkuripaalut.

Paalutusten jälkeen valetaan laiturin reunamuurirakenteet.

Laiturikentän yläosan louhetäytöt tehdään päällysrakennekerrosten alapintaan saakka. Louhetta tarvitaan noin 15 000 m³rtr ja se leikataan laiturin tukipenkereen yläosasta. Tukipenkereen alaosan louhemassat, noin 13 000 m³rtr, leikataan, siirretään ja läjitetään varastokasalle Hopeakiven satama-alueelle.

Laituriallas ruopataan haraustason N₂₀₀₀ -12,42 (MW₂₀₂₅ -12,48) alapuolelle. Ruoppausmassoja syntyy noin 42 000 m³ktr. Ruoppaus työ toteutetaan mekaanisilla ruoppausmenetelmillä ja mahdollisimman yhtäjaksoisesti, jolloin ruoppauksen vaikutukset jäävät mahdollisimman lyhytkestoiseksi. Aluksi leikataan pintaosan likaantuneet massat, jotka siirretään proomuihin, läjitetään ja tarvittaessa stabiloidaan Hopeakiven sataman läjitysaltaisiin. Sen jälkeen ruopataan laiturialtaan loput massat sekä eroosiosuojalouheen vaatima tila putkiseinän eteen. Läjitys tapahtuu penkereen yli aiemmin rakennettuun altaaseen. Ruoppausmassat käsitellään niiden pilaantuneisuuden perusteella noudattaen läjitysaltaiden lupamääräyksiä. Ruoppauksen jälkeen täytetään eroosiosuoja louheesta, jota tarvitaan noin 2 000 m³rtr.

Sen jälkeen tehdään laiturin muut asennus- ja viimeistelytyöt. Rakennekerrokseen tarvitaan murskemateriaaleja noin 3 000 m³.

Vaiheessa 2 paalutetaan putkiseinät rampin etureunalla ja merenpuoleisella sivulla ja poistetaan verhousohkarieetit niillä rantaluiskien osilla, joita vasten tullaan täyttämään rampin taustakentän täyttöjä. Lohkarieetit, noin 1 000 m³rtr varastoidaan lähialueelle ja käytetään uudelleen rampin taustakentän sivuluiskan verhouksiin.

Rampin taustakenttä täytetään louheella rantapenkereisiin saakka. Täytöt tehdään rampin alueella tasoon N₂₀₀₀ +0,40 ja muualla päällysrakennekerrosten alapintaan. Louhemassojaa täyttöihin tarvitaan noin 22 500 m³rtr. Paalutettavalla alueella täyttöihin käytetään hienolouhetta.

Täyttöjen jälkeen paalutetaan rampin paalulaatan tukipaalut ja valetaan rampin kansirakenteet sekä tehdään muut asennus- ja viimeistelytyöt. Lopuksi tehdään luiskaverhoukset kentän pohjoissivulle. Murskemateriaaleja rakennekerrokseen tarvitaan noin 2 000 m³rtr.

Rampin edusta suojataan sekalouhetäytöllä, jonka yläpinta ulotetaan haraustasoon N₂₀₀₀ - 12,42.

2.2.2.1 Massat ja niiden sijoittuminen

Syväsataman, Hopeakiven sataman ja Kantasataman edustoilla, satama-altaissa ja väylillä on tehty sataman laajennushankkeiden ja satama-aitaiden kunnostusruoppaussuunnitelmien yhteydessä sedimenttitutkimuksia vuosina 2008–2024. Pilaantuneimmat sedimentit on ruopattu ja läjitetty Syväsataman läjitysaltaaseen v. 2018–2019. HK1-laiturin edustalla on tehty sedimenttitutkimus keväällä 2025. Ruopattavalta alueelta otettiin sedimenttinäyte putkinoutimella 23 pisteestä.

Ruoppausmassojen haitta-ainepitoisuudet ylittävät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset ylemmät ohjearvot. Ruoppausmassamäärä, noin 42 300 m³ktr, sijoitetaan stabiloituna Hopeakiven sataman läjitysaltaaseen, jolla on lupa ottaa vastaan kyseiset massat.

Stabilointi toteutetaan em. luvassa esitettyjä sideaineita käyttäen ja reseptin toimivuus testataan liukoisuuskokeilla ruopattavalle massalle ennen ruoppauksen ja läjityksen toteutumista. Hankekohtainen stabilointisuunnitelma sideaineresepteineen toimitetaan hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle ennen töiden aloittamista.

2.2.2.2 Haittojen ennaltaehkäisy

Samentuman leviämisen estämiseksi KIP-pohjoisen merivesipumppaamon imuputkeen, käytetään silttiverhoa, josta on hyviä kokemuksia edellisestä ruoppaushankkeesta. Silttiverho on suunniteltu ankkuroitavaksi pohjaan ankkuripainoin 50 m välein. Silttiverhon yläosa sidotaan kellukejärjestelyllä ja alaosa varmistetaan painotuksella. Silttiverhon alustavaksi kokonaispituudeksi on arvioitu noin 167 m.

Suojaustoimenpiteitä ei muutoin esitetä käytettäväksi, sillä ruoppaus sijoittuu jo aiemmin ruopatulle alueelle, josta hienojakoisin pintakerros on aiempien ruoppaushankkeiden aikana poistettu. Ruopattava materiaali on tiivistä silttiä eikä näin ollen aiheuta merkittävää samentumista. Lisäksi kyseessä ei ole pelkkä kuorintaruoppaus, vaan syvemmälle ulottuvaa kaivua, jolloin kaivettava materiaali ei ole niin liettymisherkkää. Lisäksi työ toteutetaan liikennöidyn laiturialueen edustalla, joten silttiverhoa ei voida käyttää turvallisuussyistä. Samentumaa vähennetään työn yhtäjaksoisella suorittamisella, jolloin vaikutusaika mahdollisimman lyhyt.

2.3 Riskit

Suurin riski suunnitellussa toiminnassa liittyy onnettomuustilanteisiin ja työkonoiden polttoainevuotoihin sekä veteen, että maaperään.

Satama-alueella toimivat urakoitsijat ohjeistetaan työskentelyyn ja liikkumiseen satama-alueella. Polttoainevuodon sattuessa torjuntatyön aloittaa sataman öljyntorjuntaryhmä. Kokkolan kaupungin palokunnan lisäksi Ykspihlajassa on tehdaspalokunta. Satamassa on hätäsuihku, suojavaatevarasto, ensiapuvälineet sekä vahinkojen torjuntaan imeytysturvetta ja välineet hulevesikaivojen kansien peittämiseen. Alkusammutuskalusto ja paloposti pidetään aina toimintakunnossa.

Poikkeuksellisia päästöjä ilmaan, maaperään tai veteen aiheuttavista häiriötilanteista sekä vahingoista ja onnettomuuksista, joissa ympäristölle haitallisia aineita pääsee ympäristöön, ilmoitetaan viipymättä ympäristönsuojeluviranomaiselle ja pelastusviranomaiselle.

2.4 Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) soveltaminen

Ruoppaus- ja läjitystyöt suoritetaan ympäristöministeriön suositusten mukaisesti ympäristön kannalta ja massojen laatuun nähden parhaan käytännön mukaisesti (BEP) ja parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen (BAT). Rakentamisessa käytetään menetelmiä ja tekniikoita, jotka ovat ympäristön kannalta mahdollisimman vähän haitallisia ja mahdollistavat tehokkaan yhtäjaksoisen rakentamisen.

2.5 Ympäristön tila

2.5.1 Lähiympäristö ja maankäyttö

Hankealue sijaitsee toiminnassa olevalla satama-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Läheiset maa-alueet ovat lähinnä teollisuusyriyten käytössä.

Hankealuetta lähin asutus sijaitsee Elbassa ja Ykspihlajan asuinalueilla, noin 2,0–2,7 km itään ja kaakkoon. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Ykspihlajan lahden vastarannalla idässä noin 3,4–3,8 kilometrin etäisyydellä.

2.5.2 Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Satamaa lähinnä oleva suojelualue on Rummelön–Harrbådan (FI1000003) Natura 2000 -alue. Se sijaitsee lähimmillään noin 1,8 km päässä hankealueesta. Alue kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan ja sen linnusto ja kasvillisuus on arvokas. Rummelön–Harrbådan on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Alueella pesii runsas lintulajisto. Alueella on tavattu 241 lajia, joista 86 pesii säännöllisesti ja 14 epäsäännöllisesti. Alue on myös merkittävä sulkasato- ja muutonaikainen levähdyspaikka. Rummelön on lisäksi maamme merkittävimpiä alueita joutsenten kevät- ja syysmuuttopaikkana. Rummelön–Harrbådan Natura-alueella on lisäksi yksityisten mailla oleva suojelualue, Kokkolan saariston ja Harrinniemen suojelualue (YSA205025).

Kokkolan Saariston Natura 2000 -alue (SPA FI1000033 ja SAC FI0800136) sijaitsee lähimmillään noin viiden kilometrin päässä hankealueesta pohjoiseen. Alue on rantaluonnoltaan monipuolinen ja siihen kuuluu erityyppisiä rantoja jokisuistosta

ulkosaaristoon. Alue kattaa osan Kokkolan edustan saaristosta ja noin puolet alueesta kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan. Alueen saarilta löytyy useita luontotyyppisiä; mm. glo-järviä, matalakasvuisia rantaniittyjä, maankohoamisrannikon primäärisukessiometsiä sekä rannikoiden kasvipeitteisiä rantakallioita. Natura-alueelle sijoittuu osin päällekkäin Itämeren suojelukomission (Helsinki Commission, HELCOM) merellinen suojelualue Kokkolan saaristo. Lisäksi Natura-alueelle sijoittuu yksityisten mailla oleva Luodon ja Kokkolan saariston luonnonsuojelualue (YSA207162).

Kokkolan Sataman edustalla sijaitsee kansainvälisesti arvokas Luodon-Kokkolan-Kälviän saariston lintualue (IBA-alue, 740156), joka sijaitsee lähimmillään n. 3,5 km hankealueesta. Alue on rantaluonnoltaan monipuolinen ja siihen kuuluu erityyppisiä rantoja jokisuistosta ulkosaaristoon. Alue kattaa osan Kokkolan edustan saaristosta ja noin puolet alueesta kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan.

2.5.3 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Hankealue sijaitsee satama-alueen välittömässä läheisyydessä ja merestä penkerein erotetun satama-alueen reunassa. Hakemuksen mukaan hankealueella ei oleteta olevan muinaismuistolain, rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja kohteita. Sataman läheisyydessä hankealueen ulkopuolella sijaitsee muun muassa vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

2.5.4 Merialue

2.5.4.1 Yleiskuvaus

Kokkolan edustan merialue kuuluu Perämeren rannikkovyöhykkeeseen. Kokkolan pohjoispuolella Perämereen laskee Perhonjoki. Perämeren rannikko on Kokkolan edustalla avoin ja tuulille altis. Saaria on vähän. Kokkolan edustan merialue on matalaa ja avointa, jonka tilaan vaikuttavat rannikon pistekuormittajien lisäksi Perhonjoki ja maankohoaminen. Vesi on murtovertä, suolaisuus enimmillään 3,5 ‰. Pääosin merialue on matalaa, alle 20 m syvää. Luoteesta Bergbådanista Taulukarin edustalle ulottuu laivaväylän suuntainen yli 10 m syväne.

2.5.4.2 Vedenkorkeudet

Ilmatieteenlaitoksen laskemien pitkän ajan keskiarvojen (vuosien 1961–1990 jäätalastot) perusteella Ykspihlajan havaintopaikan tietojen mukaan merialueelle muodostuu ensimmäinen jääpeite marraskuun lopulla ja pysyvä jääpeite muodostuu joulukuun alkupuolella. Pysyvä jääpeite sulaa keskimäärin toukokuun alussa ja jäät lähtevät lopullisesti toukokuun ensimmäisellä puoliskolla.

Ilmatieteen laitoksen Pietarsaaren ja Raahen mareografiasemien havaintojen mukaan merivedenkorkeuden ääri- ja keskiarvot ovat vaihdelleet havaintojaksolla v. 1922–2024 seuraavasti:

Pietarsaari

HW (ylivedenkorkeus) = + 1.39

MW (keskivedenkorkeus) = ± 0.00
NW (alivedenkorkeus) = - 1.13

Raahe

HW (ylivedenkorkeus) = + 1.62
MW (keskivedenkorkeus) = ± 0.00
NW (alivedenkorkeus) = - 1.29

Kokkolan edustan merialue sijaitsee noin 25 km Pietarsaaresta koilliseen ja noin 115 km Raahesta lounaaseen.

Aikavälillä 05/2024–05/2025 meriveden pinnankorkeudessa on esiintynyt paljon vaihtelua. Meriveden pinta on tarkastellulla aikavälillä ollut alhaisimmillaan sekä korkeimmillaan marraskuussa 2024. Meriveden pinta on ollut alhaalla myös toukokuussa 2024 sekä maaliskuu-, huhti- ja toukokuussa 2025 ja korkealla heinä- ja elokuussa 2024 sekä tammikuussa 2025.

2.5.4.3 Virtausolosuhteet

Kokkolan edustan merialue on avoin, joten sekoittumisolosuhteet ovat avovesiaikana melko hyvät. Pohjanlahden vesi virtaa Perämerellä vastapäivään eli Suomen rannikkoa pohjoiseen. Avovesiaikaan pääasiallisin virtausten aiheuttaja on tuuli. Virtauksen suunta riippuu tuulen suunnasta. Kovan tuulen vallitessa aallokko aiheuttaa voimakkaita veden liikkeitä syvilläkin merialueilla. Lännen- ja etelänpuoleisilla tuulilla virtaus on lännestä itään ja pohjoistuulilla idästä länteen.

Perhonjoen vedet kulkeutuvat jäättömänä aikana pääasiassa itään. Jääpeitteisenä aikana virtausta on myös pohjoiseen ja länteen. Jokivesiä kulkeutuu jään alla aina Repskärille asti. Jokivesien vaikutus Kokkolan edustalla on varsinkin avovesikautena vähäinen, koska virtaukset suuntautuvat pääsääntöisesti rannikkoa myöden pohjoiseen ja lisäksi Trullevinniemi ja Santapankin matalikko muodostavat esteen jokivesien leviämislle kohti Ykspihlajanlahtea.

Talvella virtauksia synnyttävät pääasiassa vedenkorkeuden vaihtelut. Jääpeitteisenä aikana syvyysuuntainen sekoittuminen on pientä, makea jokivesi ja jätevedet erottuvat erillisenä kerroksena heti jään alla vielä usean kilometrin päässä purkualueista. Talvella virtausnopeudet ovat huomattavasti kesää pienempiä, eivätkä virtaussuunnat ole niin selkeitä. Yleisesti ottaen virtaukset suuntautuvat idästä länteen. Perhonjoen vaikutus näkyy selvästi pintakerroksessa.

2.5.4.4 Merialueen tila

Kokkolan edusta kuuluu Perämeren sisemmät rannikkovedet -pintavesityyppiin. Kokkolan edustan (vesimuodostuma 3_Ps_026 Rannikko) ekologinen luokitus on pysynyt tyydyttävänä kaikkina kolmena vesienhoitokautena.

Kokkolan edustan merialuetta kuormittavat Kokkolan suurteollisuusalueen (KIP) teollisuuslaitokset sekä Kokkolan Vesi ja Kokkolan Satama Oy. Alueelle tulee lisäksi hajakuormitusta mm. Perhonjoen, Suntain ja Öjanjärven vesien mukana.

Biologinen luokitus oli ensimmäisellä kaudella tyydyttävä, toisella hyvä ja kolmannella tyydyttävä. Biologista tekijöistä kasviplankton (klorofylli-a) on ollut kaikilla kausilla tyydyttävä. Pohjaeläimet ovat olleet ensimmäisellä kaudella tyydyttävällä tasolla sekä toisella ja kolmannella kaudella hyvällä tasolla. Muita biologisen luokituksen osatekijöitä ei ole määritetty.

Fysikaalis-kemiallinen tila on ollut ensimmäisellä ja toisella kaudella tyydyttävä ja noussut kolmannella kaudella hyvään luokkaan. Kokonaisfosforipitoisuus on noussut ensimmäisen ja toisen kauden tyydyttävästä luokasta kolmannen kauden hyvään luokkaan. Kokonaistyyppipitoisuus on ollut ensimmäisellä kaudella tyydyttävä, toisella välttävä ja kolmannella kaudella hyvä. Hydrologis-morfologinen (rakenteellinen) muuntuneisuus on arvioitu tarkemmin vasta vesienhoidon 3. luokittelukaudella. Kokkolan edustan tila on sen osalta välttävä. Hydromorfologisista osatekijöistä esteettömyys viittaa luokkaan erinomainen. Hydrologiaa ei ole määritetty. Morfologia viittaa välttävään tasoon (yhteensä 6 vaikutuspistettä). Morfologia jakautuu kolmeen osatekijään, joista muutetun /rakennetun rantaviivan osuus rantaviivan kokonaispituudesta on 20–50 % (3 vaikutuspistettä), muutetun alueen pinta-ala on 1–2 % (2 vaikutuspistettä) ja siltojen ja penkereiden vaikutusalue on arvioitu tapauskohtaisesti saaden 1 vaikutuspisteen kyseisen osatekijän 4 pisteestä.

Kokkolan edustan vesimuodostumassa on tunnistettu riskipaineiksi pistekuormitus (yhdyskuntien jätevedet, teollisuuspäästödirektiivin IED-laitokset), hajakuormitus (maatalous), morfologinen muutos ja maankuivatus happamilla mailla.

Kokkolan edusta -vesimuodostuman hyvä ekologinen tila on arvioitu saavutettavan vuoteen 2027 mennessä. Määräaikaa on pidennetty luonnonolosuhteiden ylivoimaisuuden vuoksi. Perusteina on todettu, että rannikkovesiin kohdistuva ravinnekuormitus on liian suuri hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi ja että ravinnekuormituksen vähentämistoimenpiteet vaikuttavat rannikkovesien ekologiseen tilaan hitaasti.

Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 todetaan Kokkolan edustan vesimuodostumasta seuraavaa: Alueen merkitys kalataloudelle, virkistyskäytölle sekä merenkululle on erittäin suuri. Vesienhoitosuunnitelmassa todetaan, että rakenteellisia muutoksia on tehty runsaasti Kokkolan edustan satama-alueilla.

Toimenpideohjelman mukaan hyvän ekologisen tilan saavuttaminen edellyttää Pohjanmaan rannikon ja pienten vesistöjen alueella vesimuodostumien ravinnepitoisuuksien alentamista. Lisäksi rannikkovesien rakenteellisia muutoksia tulee vähentää lisäämällä ja säilyttämällä rantavyöhykkeen monimuotoisuutta.

Muutokset meriekosysteemissä tapahtuvat kuitenkin niin hitaasti, että kaikissa rannikon vesimuodostumissa tila ei todennäköisesti ole hyvä vielä vuonna 2027, vaikka kaikki tarvittavat toimenpiteet olisikin siihen mennessä toteutettu. Ympäristöhallinnon Hertta-

tietojärjestelmässä 3. kauden toimenpiteenä Kokkolan edusta -vesimuodostumalle on esitetty toimenpiteenä vesirakentamisen haittojen vähentäminen järvi- ja rannikkovesimuodostumissa.

2.5.4.5 Kalasto ja pohjaeläimet

Kokkolan edustan merialueen kalasto koostuu makeanveden lajistosta, joka on sopeutunut elämään murtovedessä. Myös muutama merikala esiintyy alueella. Kalaston lisääntymisalueita Kokkolan edustalla on tutkittu liittyen aiempiin satama- ja väylähankkeisiin sekä myös valtionhallinnon rahoittamissa tutkimuksissa.

Kokkolan edustalla toteutettujen siian lisääntymisalueselvitysten tulosten mukaan alueen rannat soveltuvat hyvin siian lisääntymiseen. Merikutuisen siian poikastuotantoalueita on Kokkolan edustan merialueella tutkittu melko kattavasti. Tutkimukset on kohdistettu rantavyöhykkeiden matalille hiekkarannoille, joilla siianpoikasten esiintymistodennäköisyys on mallinnusten mukaan suurinta. Havaintojen perusteella meriväylän läheisillä matalikoilla ja saaristolla on vähäinen merkitys siian lisääntymisen kannalta verrattuna rannikon mataliin ja suojaisiin hiekkapohjiin.

Kalastuksen kannalta merkittävimmät kevätkutuiset kalalajit Kokkolan edustan merialueella ovat silakka, ahven, hauki ja kuha. Syyskutuisista tärkein kaupallisen kalastuksen kohdelaji on siika, mutta myös muikkua, taimenta ja lohta pyydetään.

Kokkolan edustan pohjaeläimistöä on seurattu säännöllisesti vuodesta 1976 lähtien. Vuonna 2023 tehtiin vuosittainen seuranta viideltä pisteeltä (C, D, H, J, L). Viiden vuoden välein toteutetaan laaja pohjaeläinkartoitus, jossa on mukana kaikkiaan 14 pistettä. Kokkolan edustan merialueen pohjaeläimistö on niukka ja vähälajinen. Tähän vaikuttaa Kokkolan pohjoinen sijainti, veden vähäsuolaisuus ja viileys sekä varsinaisten kerääntymispohjien vähäisyys, joilla ravintoa olisi runsaammin.

Kokkolan edustan vuosittaisen pohjaeläintarkkailun näytteenottopaikat sijoittuvat kolmeen vesimuodostumaan. Näytteenottopaikat D, H ja J sijaitsevat vesimuodostumassa Kokkolan edusta, näytteenotto paikka C vesimuodostumassa Tankar ja paikka L vesimuodostumassa Luodon saaristo. Näytteenottopaikoilta tavattiin vuonna 2023 kaiken kaikkiaan 13 pohjaeläintaksonia. Eniten lajeja oli asemalla H ja vähiten asemalla L. Raakkuäyriäisiä (Ostracoda) havaittiin jokaisella asemalla vuonna 2023. Liejuputkimatoja (Marenzelleria sp., Polychaeta) esiintyi kaikilla paikoilla, ja laji dominoi havaintoalueiden C ja D pohjia. Myös harvasukasmatoja (Oligochaeta) ja surviaissääskiä (Chironomidae) esiintyi vuonna 2023 kaikilla asemilla. Limamatoja (Nemertea) havaittiin asemilla J ja L. Raakkuäyriäisiä havaittiin kaikilla asemilla, mutta niiden lisäksi valkokatkaa (Monoporeia affinis, Crustacea) havaittiin asemilla C ja D. Valkokatka luokitellaan herkäksi lajiksi, ja se viihtyy erityisesti syvässä vedessä ja hapekkailla pohjilla. Pohjaeläintiheydet vaihtelivat vuonna 2023 välillä 578–4 187 yks/m² ollen vuotta 2022 korkeammalla tasolla. Biomassan suurimmat tiheydet havaittiin näyteasemalla H ja alhaisin tiheys asemalla L. Biomassa oli selvästi muita suurempi asemalla H.

Pohjaeläimistön BBI-ELS indeksin mukaan Kokkolan edustan pohjaeläintarkkailun asemien C ja D tilaluokitus oli pohjaeläinindeksin perusteella erinomainen. Muilla vuosittaisen seurannan asemilla tilaluokitus oli hyvä. Havaintopaikka C osoittaa vakaasti erinomaista tilaa ja D:kin on siihen vakiintumassa. J on osoittanut pohjaeläimistön perusteella jo pitkään hyvää tilaa ja H ja L:kin ovat olleet viimeisen kymmenen vuoden aikana pääsääntöisesti hyvässä tilassa.

2.5.4.6 Pohja ja sedimentti

Kokkolan sataman alueen merenpohja on pääasiassa hiekkaa ja vesisyvyyden kasvaessa kauempana rannasta merenpohja on kivistä moreenia ja sedimentti pintaosaltaan liettynyttä savea ja silttiä. Sedimentti on Kokkolan edustalla niukasti orgaanista ainetta sisältävää, mikä näkyy sedimenttinäytteiden erittäin pieninä ja tasaisina hehikutushäviöinä.

Laiturin ja rampin perustusalueella pohjapinnassa on keskitiivistä silttimaata, jonka tiiveys kasvaa alaspäin. Tason -16 vaiheilla maaperä muuttuu nopeasti hyvin tiiviiksi ja hiekkaisemmaksi. Kairaukset ovat päättyneet kiveen tai kallioon yleensä tasovälillä -26... -30. Ulompana laiturialtaassa pohjapinta on syvyydellä -11...-12 ja maakerrokset painuvat loivasti syvemmälle altaan keskiosaa kohden mentäessä. Pintaosan silttimaat ovat siellä myös löyhemmässä tilassa kuin laiturin kohdalla.

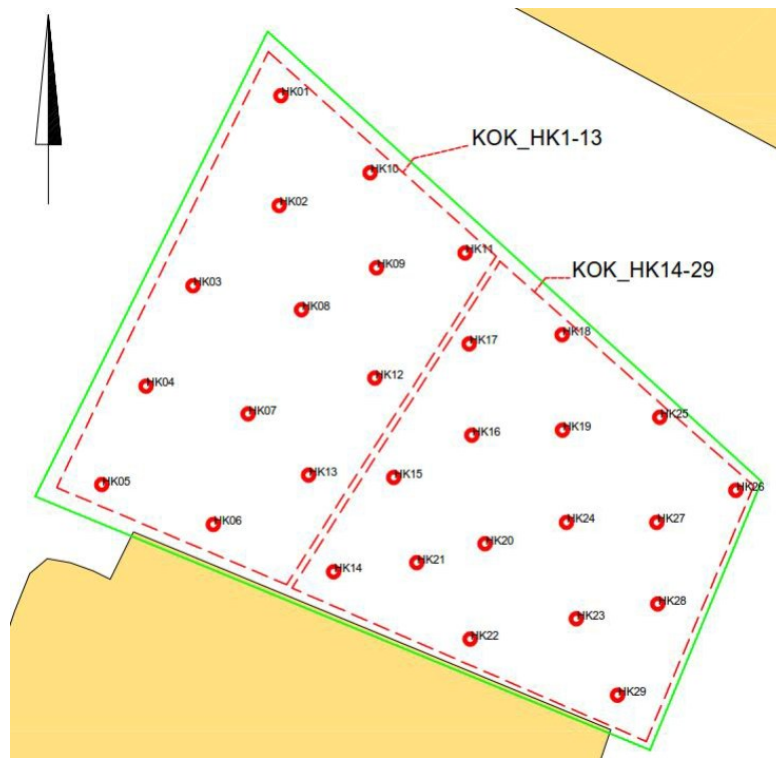
HK1 laiturin edustalla tehtiin sedimenttitutkimus keväällä 2025. Ruopattavalta alueelta otettiin tutkimuksen yhteydessä sedimenttinäyte putkinoutimella 23 pisteestä (kuva 2). Tutkimusohjelma sisälsi 27 pistettä, mutta neljästä pisteestä (HK04, HK05, HK07 ja HK13) ei näytettä kovan pohjamateriaalin vuoksi saatu.

Näytteet jaettiin osanäytteisiin kerroksittain siten että kerrospaksuudet olivat 0–0,05 m, 0,05–0,30 m, 0,30–0,60 m ja 0,60–1,0 m. Kaikista osanäytteistä analysoitiin seuraavat parametrit:

- kuiva-aines
- orgaanisen aineksen määrä (hehikutushäviö)
- kuiva-aineesta raekokojakauma (<2 mm näytteestä paino-% savea).
- Metallit ja puolimetallit (Hg, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn, As, S), metallien analysointia varten esikäsittelynä käytettiin typpihappouttoa.

Näytteistä muodostettiin lisäksi kerroksittain kokoomanäytteet, joista analysoitiin:

- Tiheys, TBT ja TPHT, PCB (kongeneerit 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180), Polyaromaattiset hiilivedyt (PAH), Öljyhiilivetyjakeet (C10-C40) ja PCDD-PCDF-PCB

Kuva 2. Sedimenttinäytepisteiden sijoittuminen ruopattavalle alueelle Hopeakiven laiturin HK1

Näytteet HK01 – HK11

Metallien osalta sinkin (Zn) pienin vaarallisen jätteen cut-off arvo ylittyi näytepisteen HK06 näytteessä 0–0,05 m. Näytepisteestä ei saatu syvempiä näytteitä. Sinkin pienimmän sovellettavan vaarallisen jätteen pitoisuusraja ylittyy kaikissa muissa näytteissä. Kohonneiden sinkkipitoisuuksien lisäksi alemman ohjearvon ylittäviä kadmiumpitoisuuksia (Cd) todettiin osassa näytteitä sekä elohopeapitoisuus (Hg) yhdessä näytteessä.

Kokooman HK01–HK11 alueelta saatiin näytteitä vain kerrossyvyyteen 30 cm asti. Tästä johtuen alueelta on vain yksi kokooma, KOK_HK01-11_0–30 cm. Polyaromaattiset hiilivedyt (PAH-yhdisteet) alittivat laboratorion analyysin määrittämissä muissa paitsi fenantreenin, fluoraanin ja pyreenin osalta. Summapitoisuus alitti laboratorion analyysin määrittämissä ja alitti siten kynnysarvon.

Kokoomanäytteen PCB-yhdisteiden pitoisuudet alittivat laboratorion analyysin määrittämissä. Öljyhiilivedyt summapitoisuus C10-40 alitti laboratorion analyysin määrittämissä, näytteessä todettiin 27 mg/kg raskaita öljyhiilivedytjakeita C21-40. Myös dioksiinit ja furaanit sekä dioksiinien kaltaiset PCB-yhdisteet (PCDD/F/PCB) alittivat kynnysarvon. Tributyyli- ja trifenyylitinan summapitoisuus alitti kynnysarvon.

Näytteiden metallianalyysien normalisoidut pitoisuudet ylittävät kriteeritason 2 kaikkien näytepisteiden osalta. Muiden haitta-aineiden osalta normalisoidut pitoisuudet ovat kriteeritasolla 1C tai alle.

Näytteet HK12 – HK29

Metallien osalta sinkin (Zn) pienimmän sovellettavan vaarallisen jätteen pitoisuusraja ylittyy kaikissa näytteissä. Ylemmän ohjearvon ylityksiä todettiin kuparin (Cu) ja/tai kadmiumin (Cd) osalta osassa näytepisteitä, ja ylemmän ohjearvon ylittävä elohopean (Hg) pitoisuus yhdessä pisteessä. Alemman ohjearvon ylittäviä kadmiumpitoisuuksia todettiin lähes kaikissa näytteissä. Lisäksi todettiin elohopean, kuparin, lyijyn ja nikkelin alemman ohjearvon ylityksiä.

Kokoomanäytteet tehtiin kaikilla näytekeroille. PAH-yhdisteiden pitoisuudet alittivat kynnysarvon kaikissa kokoomissa. PCB-yhdisteiden pitoisuudet alittivat laboratorion analyysien määritysrajan. Öljyhiilivetyjen C10-40 ja Tributyyli- ja trifenyylitinan summapitoisuudet alittavat kynnysarvon kaikissa kokoomissa. Dioksiinit ja furaanit sekä dioksiinien kaltaiset PCB-yhdisteet (PCDD/F/PCB) alittivat kynnysarvon kahdessa ja ylittivät kynnysarvon yhdessä kokoomassa.

Näytteiden metallianalyysien normalisoidut pitoisuudet ylittävät kriteeritason 2 kaikkien näytepisteiden osalta. Muiden haitta-aineiden osalta normalisoidut pitoisuudet ovat kriteeritasolla 1C tai alle.

2.5.4.7 Merialueen käyttö

Sataman edustan merialue toimii virkistys-, veneily- ja kalastusalueena. Suurteollisuusalueen ulkopuoliset ranta-alueet tarjoavat ulkoilu- ja retkeilypaikkoja. Satama-alueella liikkuminen ja toiminta on rajoitettu. Vapaa-ajan viettoon käytettävien veneiden on vältettävä tarpeetonta liikkumista satama-alueella. Myös kalastaminen ja uiminen satama-alueella on kielletty. Alue kuuluu STM:n 114/2013 asetuksen mukaiseen Kokkolan satama- ja suurteollisuusalueen liikkumis- ja oleskelurajoitusalueeseen.

Kaupallista kalastusta harjoitetaan Kokkolan edustalla pääasiassa verkoilla, mutta muutaman kalastajan toimesta myös rysillä. Kalastus on jakaantunut koko Kokkolan edustan merialueella rannikolta ulkosaaristoon ja myös meriväyläalueen läheisyyteen.

Vuonna 2023 pyyntiruudulla 20 kalasti kaikkiaan 38 kaupallista kalastajaa. Saalisseurantaan ilmoitettu kokonaissaalis oli 40 530 kg kalaa. Vuoden 2023 saaliista noin puolet (19 683 kg) oli silakkaa, jonka saalismäärä moninkertaistui edellisvuodesta. Kilomäärällisesti toiseksi eniten saatiin saaliiksi siikaa (9 429 kg, 23 %), joka on ainakin vuosina 2016–2022 ollut yleisin saalislaji. Saaliista n. 9 % oli ahventa (3 622 kg), n. 6 % muikkua (2 381 kg) ja n. 5 % lahnaa (1 824 kg). Myös madetta, kuoretta, haukea, säyneä, särkeä ja taimenta/meritaimenta saatiin saaliiksi vuonna 2023.

2.5.5 Pohjavesi

Hankealue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Patamäen pohjavesialue (1027251). Alue sijaitsee noin 1,8 km päässä hankealueesta kaakkoon. Lähin vedenottamo on noin kuuden kilometrin päässä alueesta kaakkoon. Sataman ja vedenottamon välillä on vedenjakaja, jonka eteläpuolelta pohjavesi virtaa etelään ottamolle ja pohjoispuolelta pohjoiseen merelle päin.

Hankealueen satamakentät ovat pääosin päällystettyjä ja näin ollen vettä läpäisemättömiä, kuten rakennetussa ympäristössä on tyypillistä. Pohjaveden muodostuminen hankealueella on erittäin vähäistä eikä hankealueella ole vedenhankinnallista merkitystä.

2.6 Hankkeen vaikutukset

2.6.1 Vaikutukset veden laatuun ja sedimentaatioon

Rakennustyö, erityisesti ruoppaus, aiheuttaa veden samentumista. Samentuminen on kuitenkin paikallista ja lyhytaikaista. Samentumaa ei tyypillisesti ole havaittavissa pitkään töiden päätyttyä. Alue on teollisuuden ja sataman alusliikenteen ja laajennushankkeiden leimaamaa ja merenpohja, johon ruoppaus kohdistuu, on satama-altaan perällä, satamakenttien välittömässä läheisyydessä ja jo aiemmin kaivettua aluetta.

Sameuden leviämiseen vaikuttavat työtapa, vallitsevat virtaukset ja vesisyvyyydet sekä lämpötila ja suolapitoisuuskerrostuneisuus. Myös ruopattavan massan laatu vaikuttaa huomattavasti kiintoaineen leviämiseen. Yleensä töiden aikainen havaittava sameuden leviäminen on todettu rajoittuvan muutaman sadan metrin etäisyydelle työkohteesta. Kiintoaineen lisäyksen aiheuttamat vaikutukset veden laatuun ovat lähes aina lyhytaikaisia ja veden laatu palautuu normaaliksi suhteellisen nopeasti töiden loputtua (kiintoaineen laskeutuessa).

Pehmeiden koheesiomaiden ruoppauksissa on todettu massoista liukenevan ravinteita. Karkeammista kitkamaiden massoista liukenevuuden voidaan olettaa olevan hyvin vähäistä. Ravinteiden vapautuminen kiihdyttää rehevöitymiskehitystä. Ruoppausten yhteydessä tehdyissä vesistöseurannoissa vaikutus veden ravinnepitoisuuteen on tyypillisesti jäänyt melko vähäiseksi.

Normaaliolosuhteissa ruoppaustyöstä ei aiheudu varsinaisia päästöjä vesistöön. Ruoppaustyöstä johtuen sedimenttejä sekoittuu alueen veteen. Tämä aiheuttaa väliaikaista veden samentumista ja kiintoainepitoisuuden nousua. Toisaalta satama-altaan veteen sekoittuu sedimenttejä normaaleissakin olosuhteissa laivaliikenteestä ja potkurivirtauksista johtuen sekä korkean aallokon aikana.

Hankkeen ruoppausmassojen läjitys toteutetaan suljettuun altaaseen, jonka vuoksi läjitystyön aiheuttama sameus ei leviä altaan reunapenkereiden ulkopuolelle.

Ympäristön palautumisen kannalta on tärkeää, että töiden suorittamisessa pyritään mahdollisimman lyhyeen yhtäjaksoiseen kesto.

2.6.2 Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja virtausolosuhteisiin

Laiturin kunnostaminen, jatkaminen, raskasnostorampin rakentaminen sekä niihin liittyvät satama-altaan ruoppaustyöt sijoittuvat nykyiseen satama-altaaseen, joten laiturin rakentamisen ei arvioida aiheuttavan vaikutuksia meriveden virtauksiin.

Vuonna 2015 laaditussa ja vuonna 2020 päivitetystä virtausmallissa Hopeakiven rakentamisen aiheuttamat vedenlaadunmuutokset on mallinnettu. Tähän malliin perustuen laadittiin vuonna 2024 laskentamalli Kokkolan sataman laajennuksen YVA:n yhteydessä. Mallinnuksessa on arvioitu Kokkolan KIP Eteläinen (KIPE) purkupisteestä mereen laskettavien kuormitusten leviämistä eri sää- ja rantaviivavaihtoehdoilla virtaus- ja vedenlaatumallin avulla. Säätilanteet olivat vuosien 2018–2019 tilanne ja nykyään pohjalta konstruoitu vuotta 2030–2031 edustava säätilanne. YVA:n yhteydessä tehdyssä mallissa sen toimivuus varmistettiin vuosien 2021 ja 2022 olosuhdetiedoilla.

HK1-laiturin kunnostaminen tai raskasnostoramppi ei muuta rantaviivaa, joten niillä ei ole vaikutusta virtausolosuhteiden muutokseen. Purkupaikan lähialueella vuoden 2020 rantaviivalla pitoisuus kertyy purkupaikan kohdalla olevan lahden pohjaan, ja leviää siitä pääosin pohjoiseen ja länteen. Talvella päästö voi kulkeutua myös ajoittain purkupaikalta etelään.

2.6.3 Vaikutukset vesien- ja merenhoidon tavoitteisiin

Hopeakiven laiturin HK1 kunnostaminen, jatkaminen ja siihen liittyvät laituraltaan ruoppaustyöt tai raskasnostorampin rakentaminen eivät muuta jätevesikuormituksen määrää alueella. Kokkolan edusta 3_Ps_026 Rannikko -vesimuodostuma kuuluu Perämeren sisemmät rannikkovedet tyyppiin, jolle on esitetty luokkarajat kokonaisfosforille, kokonaistypelle ja näkösyvyydelle. Kokonaisfosfori- ja kokonaistyyppipitoisuus eivät hankkeen vaikutuksesta kasva lainkaan, näin ollen näihin laatutekijöihin ei kohdistu vaikutusta.

Vaikutukset veden näkösyvyyteen aiheutuvat veden samenessa. Yleisesti sameuteen vaikuttavia tekijöitä ovat esim. jokien kautta tuleva kiintoainekuormitus tai kasviplanktonin aiheuttama leväsamennus. Tässä hankkeessa laituraltaan ruoppaustyöt sekä laiturin vesirakennustyöt aiheuttavat paikallista, tilapäistä sameutumista. Paikallisesti työkohteen lähellä voidaan havaita veden samentumista, ja sen aiheuttamaa näkösyvyyden pientymistä. Samentuminen ja näkösyvyyden heikentyminen arvioidaan vähäiseksi ja tilapäiseksi, joten sen seurauksena ei aiheudu heikentymistä kyseisessä laatutekijässä. Ravinnepitoisuudet eivät tule lisääntymään, jolloin myöskään kasviplanktonin määrään tai levien aiheuttamaan sameuteen ei kohdistu vaikutuksia. Kokonaisuutena tarkastellen fysikaalis-kemialliseen luokkaan eikä sen laatutekijöihin katsota kohdistuvan vaikutuksia.

Vaikutukset ekologisen luokituksen biologisiin osatekijöihin katsotaan erittäin vähäisiksi edellä todetun vedenlaatutarkastelun perusteella. Pohjaeläimistö tuhoutuu pieneltä alueelta. Alue on kuitenkin jo aiemmin ruopattua ja satamatoiminnan leimaamaa. Verrattuna vesimuodostuman pinta-alaan vaikutus on pieni ja satama-alue on nykytilassakin muuttunutta. Vesimuodostuman pinta-alaan 3 398 ha suhteutettuna muuttuvan pinta-alan (9 ha) osuus on 0,26 %.

Vaikutukset hydromorfologisiin osatekijöihin arvioidaan laatutekijöittäin. Hopeakiven HK1-laiturin rakentaminen, laituraltaan ruoppaustyöt ja ruoppausmassojen läjittäminen jo rakennettuihin läjitysaltaisiin ei vaikuta esteettömyyteen mitenkään. Alueen luontainen yhteys mereen pysyy samanlaisena. Morfologia jakautuu kolmeen eri osatekijään

(muutetun /rakennetun rantaviivan osuus rantaviivan kokonaispituudesta %, muutetun alueen pinta-ala % ja siltojen ja penkereiden vaikutusalue). Tällä hetkellä muutetun/rakennetun rantaviivan osuus rantaviivan kokonaispituudesta % saa pistearvon 3 eli osuus on välillä >20–50 %. Kyseiseen osatekijään tule muutoksia, eikä vaikutuspisteet kasva. Vesimuodostumaa kokonaisuudessaan (ala 3 398 ha) ajatellen hydromorfologisissa osatekijöissä ei nähdä tapahtuvan muutoksia.

Vesien- ja merenhoidossa on esitetty useita tavoitteita koskien rannikkovesiä. Hanke ei vaikuta suurimpaan osaan tavoitteista mitenkään. Täten hanke ei myöskään estä näiden tavoitteiden toteutumista. Alla on otettu kantaa niihin tavoitteisiin, joihin hankkeella saattaisi olla teoriassa vaikutuksia.

Vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelmissa nousee esille erityisesti rehevöitymisen vähentäminen. Laiturin ja tukipenkereen rakentaminen, laiturialtaan ruoppaustyöt ja ruoppausmassojen läjitys olemassa oleviin läjitysaltaisiin eivät lisää rehevöitymistä. Rakennustyöstä aiheutuu paikallisesti lyhytaikaista samennusta. Hanke ei estä tämän tavoitteen toteutumista.

Vesienhoidossa esitetään yhtenä tavoitteena, että rannikkovesien rakenteellisia muutoksia tulee vähentää lisäämällä ja säilyttämällä rantavyöhykkeen monimuotoisuutta. Alue on jo nykytilassa satama-alue, jonka rantaviiva on muuttunut, joten tämäkään tavoite ei vaaranna hankkeen seurauksena.

Vesienhoidon suunnittelussa on esitetty toimenpiteenä vesirakentamisen haittojen vähentäminen järvi- ja rannikkovesimuodostumissa. Hankkeessa tehtävät rakennustyöt huomioivat toimenpiteen. Hankkeesta ei aiheudu pitkäaikaisia haittoja vedenlaadulle. Rakennustyöt kohdistuvat satama-alueelle, joka ei muutenkaan vastaa luonnontilaista.

Merenhoidon puolella on yhtenä tavoitteena, että jätevesien aiheuttama kuormitus vähenee vuosina 2018–2024. Hanke ei lisää jätevesien kuormitusta, joten se ei estä tämän tavoitteen toteutumista.

Näistä kuvaajista hankkeella voi olla vaikutuksia rehevöitymiseen, vaarallisiin aineisiin, hydrografisiin muutoksiin ja merenpohjan koskemattomuuteen. Perämeren altaan nykytila on näistä kuvaajista rehevöitymisessä heikossa tilassa, vaarallisten aineiden ja hydrografisten muutosta osalta hyvässä tilassa. Merenpohjan koskemattomuutta litoraalialueella (jota hanke koskee) ei ole arvioitu.

Hanke voi vaikuttaa hyvän tilan kuvaajien osalta rehevöitymiseen. Hankkeessa tehdään ruoppauksia laiturialtaassa, joka aiheuttaa kuormitusta. Vaikutus on kuitenkin paikallinen ja lyhytaikainen. Vaikutukset rehevöitymiseen katsotaan vähäistä suuremmiksi.

Teoriassa hanke voi myös vaikuttaa hyvän tilan kuvaajista epäpuhtauksien pitoisuuksiin ja vaikutuksiin vaarallisten aineiden osalta. Ruopattavat sedimentit sisältävät olemassa olevien tutkimusten perusteella taustapitoisuudesta erottuvia lähinnä metallisia haitta-ainepitoisuuksia, joita ruopataan ja läjitetään asianmukaiseen paikkaan sekä käsitellään tarpeen mukaan. Ruoppaus vähentää pitoisuuksia pohjasedimentissä, joten tähän hyvän tilan kuvaajaan ei katsota aiheutuvan vähäistä suurempia vaikutuksia.

Hankkeella arvioidaan myös olevan teoreettisia vaikutuksia merenpohjan koskemattomuuteen litoraalin osalta. Perämeren altaalla ei ole tehty kyseisen kuvaajan arviointia. Hankealue on satama-alue, joten kyseessä ei ole muutenkaan täysin koskematon alue. Vaikutukset kyseiseen tekijään katsotaan hyvin vähäisiksi.

Merenhoidon hyvän tilan kuvaajien osalta voidaan todeta, että hankkeella voi olla teoriassa vähäistä suurempia vaikutuksia, mutta käytännössä vaikutukset eivät ole merkityksellisiä.

2.6.4 Vaikutukset pohjaeliöstöön, kalastoon ja kalatalouteen

Ruoppaustöiden takia voi alueen pohjaeliöstöön kohdistua lyhytaikaista kuormittumista. Nykyinen pohjaeläimistö tuhoutuu ruoppausalueelta. Hanke saattaa aiheuttaa haitta-ainepitoisuuksien nousua alueen sen hetkisten kalapopulaatioiden yksilöissä. Haitan arvioidaan kuitenkin olevan lyhytaikaista ja ohimenevää ja saman kaltaista laivaliikenteen aiheuttaman samentuman kanssa.

Ruoppauksen aiheuttamalla väliaikaisella veden samentumisella saattaa olla vaikutuksia alueen verkko- ja virkistyskalastukselle. Veden samentumisen vuoksi alueen kalaparvet saattavat kaikota äkillisesti. Pääosin vaikutukset rajautuvat laiturin rakennusalueen läheisyyteen. Kalastus on tällä alueella kuitenkin ympäröiviä alueita vähäisempää, sillä satama-alueella kaikki laivaliikennettä haittaava kalastus on kielletty.

Veden samentumisen ja kiintoainepitoisuuden nousun aiheuttamalla lisääntyneellä sedimentaatiolla voi olla haitallisia vaikutuksia eliöstöön. Samentuma karkottaa osan kaloista ja lisääntynyt sedimentaatio voi haitata kalojen kutua. Kalastovaikutusten oletetaan olevan kuitenkin paikallisia ja ohimeneviä.

Hankealue on jo valmiiksi satamatoiminnan kuormittamaa. Näin ollen alueiden pohjaeliöstö on hyvin yksipuolista ja jatkuvien potkurivirtausten vuoksi lähes olematonta.

2.6.5 Vaikutukset vesiliikenteeseen sekä yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen

Kun ruoppaus- ja rakennustyöt toteutetaan suunnitelman mukaisesti, ne eivät aiheuta pysyviä tai tilapäisiä esteitä merenkululle tai pienveneliikenteelle. Työn aikana ruoppaustyöt ja proomukuljetukset voivat jossain määrin rajoittaa muiden alusten operointimahdollisuuksia satama-alueella, tämä on kuitenkin tyypillistä vesirakennustöissä liikennöidyllä satama-alueella ja yhteensovitettavissa toimijoiden välillä.

Hankkeeseen liittyvä rakentaminen aiheuttaa jonkin verran ilma- ja melupäästöjä. Päästöt aiheutuvat pääasiallisesti rakennustöissä käytettävistä työkoneista ja laitteista sekä massojen kuljetuksen aiheuttamasta liikenteestä. Melupäästöt rajoittuvat kuitenkin satama-alueelle eivätkä poikkea satama-alueen muusta normaalista työskentelystä aiheutuvasta melusta.

Rakennusurakasta tehdään meluilmoitus Kokkolan kaupungille.

Hankealue on osa olemassa olevaa satama-aluetta. Hankkeen vaikutukset viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen rajoittuvat satama-alueelle, ovat työn aikaisia ja siten niiden ei katsota olevan merkittäviä.

Altistuminen ruoppausmassojen sisältämille haitta-aineille suoran kontaktin kautta on mahdollista ainoastaan rakentamisen aikana ja tällöinkin epätodennäköistä. Ruoppausmassat ovat hyvin vesipitoisia eivätkä siten pölyä. Läheisten satama- ja teollisuusalueiden työntekijöille ei täten katsota aiheuttavan terveyshaittoja.

Laiturin tai raskasnostorampin rakennustöiden tai ruoppauksen ei katsota aiheuttavan niin huomattavaa melua, että sillä olisi merkitystä yleiseen viihtyvyyteen tai ihmisten terveyteen. Rakentamismelu ei poikkea sataman tavanomaisesta toiminnasta.

2.6.6 Vaikutukset luontoon, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Kantasataman edustalla sijaitsee kansainvälisesti arvokas Kokkolan-Kälviän saariston lintualue (IBA-alue), joka sijaitsee lähimmillään noin 3,5 km rakennuskohteesta. Hankkeen aiheuttama melu ei poikkea satama-alueen tavanomaisesta melusta. Ruoppauksen aiheuttama väliaikainen samentumavaikutus ulottuu korkeintaan muutaman sadan metrin päähän itse ruoppaajasta, joten samentuman aiheuttama vaikutus kalojen karkottumiseen ja tätä kautta lintujen poikasvaiheen ruokailuun jää vähäiseksi. Lintujen pesintä ei käytännössä ole mahdollista väyläalueen läheisyydessä satamassa normaalisti liikennöivien alusten aiheuttaman aaltovaikutusten vuoksi.

Muut suojelukohteet sijaitsevat selvästi hankkeen vaikutusalueen ulkopuolella. Lähin Natura 2000-alue sijaitsee noin 1,8 km päässä, joten hankkeen ei katsota aiheuttavat merkittäviä muutoksia sen suojeluarvoihin.

Alue johon rakennustyöt kohdistuvat on jo nykyisellään satama- ja teollisuustoimintojen leimaamaa aluetta, siten hankkeella ei katsota olevan vaikutusta maisemaan tai rakennettuun ympäristöön. Laituri- ja raskasnostoramppi jäävät pysyviksi muutoksiksi maisemaan.

2.7 Hyödyt ja menetykset

Hanke lisää merkittävästi Kokkolan sataman kilpailukykyä, monipuolistaa sataman logistisia palveluja ja edesauttaa Suomen vihreää siirtymää. Hanke mahdollistaa merituulivoimapuistojen rakentamisen turvaamalla olemassa olevan ja tulevan laituri-, lastaus- ja kenttäkapasiteetin käytön tuulivoimapuistojen rakentamisen tarpeisiin.

Hakija katsoo, että hankkeesta ei aiheudu vesistön käytön rajoitusta tai muutosta, jota ei voitaisi pitää enintään vähäisenä.

Hankkeesta ei aiheudu vahinkoa yksityisen kalastusoikeuden käyttämiselle eikä se estä tai vaikeuta vesilain (587/2011) 13 luvun 9 §:n 4 kohdassa tarkoitettua kalastusta.

Hanke ei loukkaa yleistä tai yksityistä etua ja hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin

menetyksiin. Hakija katsoo, että lupa rakennushankkeelle voidaan myöntää vesilain 3 luvun mukaan.

2.8 Arvio vahingoista

Suoritettavien toimenpiteiden ei arvioida aiheuttavan tila-, omistaja- tai henkilökohtaisia vahinkoja.

Kohtuullisen kalatalousmaksun odotetaan kompensoivan mahdolliset työnaikaiset haitat kalastolle ja kalastukselle. Kalatalousmaksun suuruudeksi esitetään 1 000 €.

2.9 Tarkkailu

Sataman edustan merialuetta tarkkaillaan Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailun mukaisesti. Yhteistarkkailun tavoitteena on selvittää lupamääräysten tarkoittamalla tavalla Kokkolan edustalle johdettavien jäte-, jäähdytys- ja hulevesien vaikutuksia merialueen tilaan (vedenlaatu, rehevöityminen, pohjaeläimet, sedimentti), kalastoon ja kalatalouteen.

Hankkeeseen sisältyvien töiden vesistövaikutusten ennako- ja jälkitarkkailu sekä alueen täytön ja myöhemmän käytön aikainen vesistö tarkkailu esitetään toteutettavaksi Kokkolan edustan merialueen yhteistarkkailun puitteissa.

Rakentamisen aikana vedenlaatua esitetään tarkkailtavaksi kahdesta pisteestä noin 100 m (P6) ja 200 m (P5) päässä ruoppausalueesta. Lisäksi otetaan näyte yhteistarkkailun pisteestä E.

Tarkkailupisteiden kohdalta otetaan näytteet kolmelta eri syvyydeltä, pintanäyte -1 m veden pinnasta, pohja näyte +1 m merenpohjasta ja välisyvyys edellä esitettyjen puolestavälistä pisteen vesisyvyydestä riippuen. Näytteenotto toteutetaan ruoppaustöiden aikana noin 1 kk:n.

Vesinäytteistä analysoidaan laboratoriossa seuraavat parametrit:

- metallipitoisuudet (As, Hg, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni ja Zn)
- kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori,
- kiintoaine

Näytteenotto ja näytteiden analysointi teetetään riippumattomalla asiantuntijalla ja riippumattomassa, akkreditoitussa laboratoriossa.

2.10 Toteutusaikataulu

Hankkeen rakennustyöt on tarkoitus aloittaa jo avovesikauden 2026 alussa ja saada päätökseen samana vuonna, lopputöitä lukuun ottamatta. Hanke toteutetaan arviolta avovesikausien 2026–2030 välisenä aikana.

2.11 Valmistelulupa

Hopeakiven HK1-laiturin rakennustöille haetaan vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista valmistelulupaa töiden aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Valmistelulupaa haetaan vanhojen rakenteiden poistolle ja louhetäytön tekemiselle. Toimenpiteet rajoittuvat alueellisesti suppealle vesialueelle, joka on keskellä satama-alueita. Alueella on tehty pitkään vastaavanlaisia töitä. Valmisteluluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, sillä valmisteltavat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa, ja kyseisten toimenpiteiden suorittamisen jälkeen rakenteet on mahdollista purkaa ja työ olennaisilta osin ennallistaa siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai luvan ehtoja muutetaan.

Vakuussummaksi esitetään 50 000 €. Hakija esittämä vakuus on riittävä ympäristön saattamiseksi ennalleen, mikäli lupa evätään tai sen lupamääräyksiä muutetaan.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 4.12.2025-12.1.2026. Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat siirtyneet Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuille (ytietopalvelu.lvv.fi) 1.1.2026 alkaen.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Kokkolan kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Keskipohjanmaa ja Österbottens Tidning -lehdissä 9.12.2025.

3.2 Lausunnot

Lupaviranomainen on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom), Väyläviraston meriväylät -yksiköltä sekä Kokkolan kaupungilta ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

3.2.1 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausunto

ELY-keskuksen vesienhoitoryhmän käsityksen mukaan hankkeen vesistövaikutukset on pääosin tunnistettu. Sameuden vaikutuksen laajuutta ja sameuden roolia haitta-aineiden lähteenä on todennäköisesti aliarvioitu. Yhteisvaikutuksia ei ole tunnistettu. Hakemuksessa ei ole tunnistettu, että hanke vaikuttaa myös vesimuodostumaan Tankar (3_Pu_060).

Kokkolan sataman laajennussuunnitelman YVA-selostuksen perustellussa päätelmässä (EPOELY/3678/2021) on tunnistettu vähintään kohtalainen vesistövaikutus eri hankkeiden pitkäaikaisten yhteisvaikutusten tuloksena. Haitta-ainevaikutuksen ja pitkän ajan kumulatiivisten vaikutusten laajuuden suhteen on korostettu epävarmuutta ja hankkeiden selvitysvelvollisuutta.

Hakemuksessa ei ole tarkempaa hankeaikataulua.

Sameus ja sedimenttien haitta-aineet

Pohjatutkimuksen (liite 07) mukaan ruopattavat sedimentit ovat useampien raskasmetallien pitoisuuksien perusteella läjityskelvottomia. Tutkimusten mukaan pohja on savea ja liejua, eli herkästi sameutta aiheuttavaa. Jopa puolen metrin liejukerrokset ilmaisevat, että lieju pysyy alueella kovista potkurivirtauksista huolimatta.

Hakija toteaa, että ruoppausalueen eristämiseen ei voi turvallisuussyistä käyttää silttiverhoja eikä tämä ole tarpeen, koska ruoppausten aiheuttama sameus vastaa satamaliikenteen nostamaa sameustasoa.

ELY-keskus arvioi, että ruoppausten aiheuttama sameus on huomattavasti voimakkaampi kuin alusliikenteen aiheuttama sameus ja voi nostaa haitta-ainepitoista sedimenttiä syvemmistä kerroksista. Ilmakuvien (liitekuvat 1 ja 2) perusteella saman alueen aikaisempien ruoppausten sameuspilvet ulottuivat noin kolmen kilometrin päähän, mm. luonnontilaisille rannoille, Natura-alueelle sekä kalojen kutu- ja poikasalueille. Hakijan arviosta poiketen hankkeen vaikutusalue ulottuu todennäköisesti satoja metrejä tai jopa useamman kilometrin säteelle.

Sameus voi vaikuttaa kielteisesti vesien tilan indikaattoreihin, kuten pohjaeläimiin ja kemialliseen tilaan, mm. kohdevesimuodostumien tarkkailupisteillä. ELY-keskus huomauttaa, että myös tilapäiset tilamuutokset voivat vaikuttaa kielteisesti vesimuodostumien lakisääteiseen tilaluokittelutavoitteeseen (Vesienhoitolaki 3 a / 20 a §). Lisäksi sameus voi vaikuttaa kielteisesti vesikasvillisuuden esiintymissyvyyteen sekä kalojen mädin ja poikasten selviämiseen. Haitta-aineiden leviäminen laajemmalle alueelle edistää niiden päätymistä ravintoverkkoon ja ihmisravintoon.

ELY-keskus katsoo, että satama-allasta on teknisesti mahdollista ja kohtuullista eristää merestä kuplaverholla, mikä vähentäisi etenkin pintavedessä leviävän sameuden määrää huomattavasti. Kuplaverhon teho ei vastaa silttiverhoa, mutta voi vähentää kiintoaineen leviämistä erityisesti pintaveteen ja näin pienentää sameuden vaikuttavuutta. Vaikuttavuus vähenee, koska herkät kohteet kuten vesikasvillisuus, kalojen kutu- ja poikasaluet sekä monien lintujen ruokinta-alueet sijaitsevat matalassa vedessä.

Täyttömaista voi suotautua haitta-aineita mereen. Suotautuminen on voimakkaimmillaan rakennusvaiheessa.

Kertautuvat vaikutukset

Hanke aiotaan toteuttaa vuosina 2026–2030. Mikäli tietyt lajit altistuvat sameus- tai meluvaikutuksiin neljänä vuonna peräkkäin (enimmäisvaikutus), ovat voimakkaat

vaikutukset mahdollisia. Esimerkiksi siikakalojen kutualueeseen tai näkinpartaislevien kasvupaikkaan kohdistuva raskas sedimentaatio voi aiheuttaa menetyksiä, joista kanta kuitenkin toipuu. Mikäli rasitus toistuu, kanta voi hävitä, vaikutus siis kertyy (kumuloituu) ja kertautuu. Sameuden suhteen peräkkäisten vuosien rasitukset kertautuvat erittäin voimakkaasti.

Lupaehdot

Lupa voidaan myöntää, mikäli asetetaan seuraavat lupaehdot:

- Ruoppausten ja muiden sameutta aiheuttavien toimenpiteiden ajaksi satama-allas tulee eristää kuplaverholla.
- Hankkeen ruoppaukset tulee pyrkiä toteuttamaan mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Mikäli työt toteutetaan useampana jaksona, tulee välttää jaksojen sijoittamista samoihin ajanjaksoihin (esimerkiksi siian kutuaika tai kasvukausi) peräkkäisinä vuosina.
- Rakennustyöt tulee järjestää siten, että haitta-aineita sisältävät täyttömaat tiivistetään ja peitetään mahdollisimman nopeasti.
- Haetun valmisteluluvan myöntämiselle ei ole esteitä, ellei tämä lisää peräkkäisten vuosien sameusrasitusta mereen eikä pidennä merkittävästi aikaa, jolloin sataman täyttömaista suotautuu haitta-aineita mereen (esimerkiksi asfalttipeitteen purkua tai ruoppausmassojen välivarastointia).

Tarkkailu

Hakija esittää yhteistarkkailun lisäksi näytteenottoa kolmella pisteellä. ELY-keskus arvioi, että näytteenottoasetelma ei palvele vesistövaikutusten seurantaa. Yleisistä virtausoloista johtuen piste E soveltuu huonommin sameuden havainnointiin. Sameus kulkeutuu todennäköisesti enimmäkseen pohjoiseen. Ehdotetut syvyysvyöhykkeet ovat sopivia.

ELY-keskus ehdottaa, että näytepisteet P5 ja P6 siirretään siten, että ne sijaitsevat kuplaverhon molemmin puolin, noin sata metriä verhosta. Kolmas piste tulisi sijoittaa noin 500 m syväsataman kärjen länsipuolella, syvä- ja kantasataman väylien yhtymäalueella.

Näytteitä tulisi ottaa kerran ennen toimenpiteiden aloittamista, viikoittain (kiintoaine) / kahden viikon välein (kaikki analyysit) ruoppausten aikana sekä kaksi ja neljä viikkoa ruoppausten loputtua. Näytteenotto on suoritettava voimakkaan ruoppaustoiminnan aikaan, aikaisintaan puoli tuntia edellisen alusliikenteen jälkeen.

Samenemista on tarkkailtava silmämääräisesti sekä satelliittikuvista (esim. SYKE:n Tarkka-palvelua käyttäen) päivittäin ja havainnoista pidettävä kirjaa. Poikkeuksellisen laajasta sameushaitasta on otettava yhteyttä valvontaviranomaiseen.

ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että ruoppaushankkeen kokoluokka on merkittävä ja pitää puutteellisena, että sameuden leviämistä ei ole havainnollistettu tarkemmin. ELY-keskus muistuttaa, että Rummelö-Harrådanin Natura 2000 lisäksi alueen sataman edustan merialueella sijaitsee myös Kokkolan saariston Natura 2000 -alue.

Luonnonsuojelulain 34 § mukaan Natura 2000 verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Sekä Kokkolan saariston, että Rummelö-Harrbådanin suojelun perusteena ovat luontotyytit, joista osa vedenalaisia, sekä monimuotoinen linnusto. ELY-keskus muistuttaa, että vaikutuksia suojeluperusteisiin voi aiheutua suoraan tai välillisesti. Myös Natura alueen ulkopuolisella merialueella esiintyy mahdollisia vedenalaisia luontoarvoja, kuten luonnonsuojelulain 64 § mukaisia suojaisia näkinpartaispohjia. Gråsjälsbådanin niemenkärjessä esiintyy vesilain 2 luvun 11 § mukainen luontotyyppi tai flada.

Koska sameuden ja haitta-aineiden leviämisen vaikutuksen laajuutta todennäköisesti on aliarvioitu ja yhteisvaikutuksia muista hankkeista ei ole tunnistettu, ELY-keskus pitää lieventämistoimenpiteitä, kuten yllä kuvattua kuplaverho erittäin tärkeänä, jotta merkittävästi heikentäviä samentumisvaikutuksia ei aiheudu mainituille Natura 2000 juhani.valli@pp2.inet.fi -alueille tai muille vedenalaisille luontoarvoille. Vaikutuksia tulee myös lieventää ruoppausten toteuttamisessa niin, että ruoppausta peräkkäisinä vuosina vältetään, jotta luontoarvoilla on mahdollisuus palautua tilapäisestä samentumisesta.

Edellyttäen, että tässä lausunnossa esitettyjä lieventämistoimenpiteitä ja huomioita noudatetaan ELY-keskus arvioi, että todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia ei aiheudu Rummelö-Harrbådanin tai Kokkolan saariston Natura 2000 -alueille.

3.2.2 Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen kalatalousyksikön lausunto

Hakemusasiakirjojen mukaan töiden samentumishaitan leviämisen estämiseksi ei esitetä käytettäväksi silttiverhoa, koska työ toteutetaan liikennöidyn laiturialueen edustalla, joten silttiverhoa ei voida käyttää turvallisuussyistä. Samentumaa vähennetään työn yhtäjaksoisella suorittamisella, jolloin vaikutusaika mahdollisimman lyhyt.

Ruoppaustyö aiheuttaa kalastukselle sekä suoria että välillisiä haitallisia vaikutuksia. Ruoppauksesta johtuva sameus karkottaa kaloja sekä likaa pyydyksiä. Lisäksi ruoppauksien vaikutusalueella aiheutuu kutualueiden pohjakoostumuksen muutoksia ja kudun häiriintyminen sekä mädin ja poikasten tukehtuminen kiintoaineksen alle. Töiden aikana vapautuu veteen ja ekologiseen kiertoon pohjaan sedimentoituneita haitallisia aineita, jotka voivat vähentää kalojen käyttökelpoisuutta. Näin ollen heikentää ruoppaushanke alueen kalakantoja ja niiden käyttökelpoisuutta, joka vaikuttaa myös alueen kalastukseen.

Ruoppauksen ja muiden veteen vaikuttavien töiden aikaiset melu- ja samentumishaitat voivat karkottaa kaloja työmaan läheisiltä alueilta, häiritä kalojen kutua sekä aiheuttaa mädin tukehtumista kiintoaineksen alle. Tästä johtuen veteen vaikuttavat työt on toteutettava ja ajoitettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kalojen kutuaikana. Veteen vaikuttavia töitä ei tule tehdä merikutuisen siian kutuaikana syksyllä.

Vesiensuojelutoimenpiteistä huolimatta aiheutuu hankkeesta korvattavaa kalataloushaittaa. Näin ollen on luvansaaja velvoitettava suorittamaan kalatalousmaksua Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle vuosittain ruoppausten ja muiden veteen vaikuttavien töiden työnaikaisina vuosina ja kahtena vuotena ruoppausten ja muiden veteen vaikuttavien töiden päättymisen jälkeen 3 000 euroa vuodessa käytettäväksi kalakannoille aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun.

Kalatalousviranomaisen katsoo ennalta arvioiden, että koska hankealue liittyy välittömästi sataman yhteyteen, on vesistö tarkkailu riittävä tarkkailemaan hankkeen vaikutuksia. Vesistö tarkkailun raportissa tulee esittää vedenlaatutuloksien perusteella arvio hankkeen vaikutuksesta kalatalouteen. Mikäli vesistö tarkkailun perusteella hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia alueen kalakantoihin tai kalastukseen, tulee luvansaajan tarkkailla hankkeen vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen hyväksymällä tavalla. Vesistö tarkkailun tulokset sekä arvio hankkeen vaikutuksista kalatalouteen on toimitettava myös Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Luvansaajan on ilmoitettava Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle hyvissä ajoin töiden aloittamisesta ja lopettamisesta.

3.2.3 Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto

Suunniteltu vesitaloushanke sijoittuu väyläalueille, joiden ylläpitäjänä hankkeesta vastaavat toimivat.

Hankealueen sijaitessa väyläalueiden välittömässä läheisyydessä, hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että rakenteiden uusimis- ja rakennustöissä väyläalueiden vesisyvyys pysyy väylän haraustason alapuolella (-10,4 m N₂₀₀₀). Tarvittaessa riittävä vesisyvyys väyläalueella tulee varmistaa mittauksin. Mahdollisten uusien tai laajentuvien väyläalueiden haraustiedot sekä geometriat vaativat vesiliikennelain (782/2019) 49 §:n mukaisen luvan, jota haetaan väyläpäätösesityksellä Traficomilta. Alueiden uudet mittaustiedot tulee toimittaa Väylävirastolle.

Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järvialueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Hankkeesta vastaavien tulee ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista (laituri-, vesisyvyys- ja rantaviivamuutokset) Traficomien verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylät) olevalla vesistö rakenteen valmistusilmoituksella. Ilmoituksen perusteella muuttuneet kartoitustiedot merkitään merikartalle.

Esitys väyläpäätökseksi ja valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille verkkosivujen oma asiointin kautta. Valmistumisilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomien diaarinumero TRAFICOM/887909/04.04.05.05/2025.

3.3 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on sen kuulutusaikana jätetty yksi muistutusta.

3.3.1 Muistutus 1

Kokkolan Teollisuusvesi Oy on antamassa muistutuksessa tuonut esiin, että muistuttaja omistaa merivedenottamon, johon liittyvät vedenottorakenteet sijaitsevat kiinteistön 272-401-1-232 alueella.

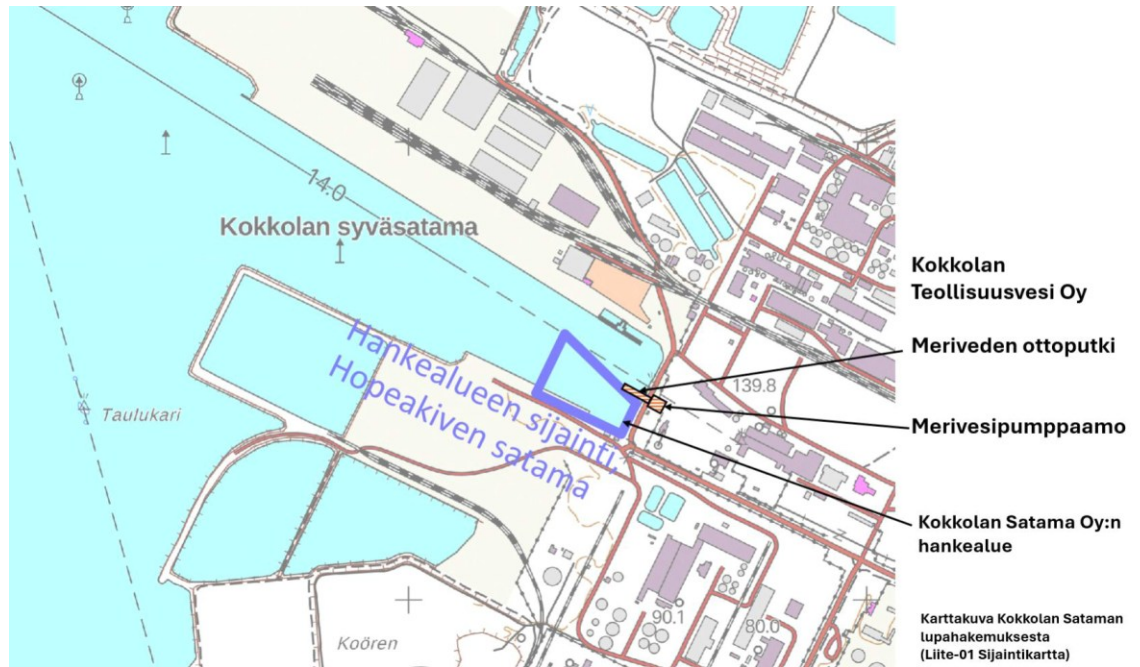
Kokkolan Teollisuusvesi Oy esittää Kokkolan Satama Oy:n lupahakemukseen liittyen seuraavat yksilöidyt vaatimukset perusteluineen:

Kokkolan Teollisuusvesi Oy:llä on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston myöntämä lupa (päätös nro 59/2009/1, Dnro LSY-2009-Y-145, 23.12.2009) jäähdytysveden johtamiseen merestä Kokkolan suurteollisuusalueen (Kokkola Industrial Park, KIP) teollisuutta varten ja pysyvä käyttöoikeus vedenottorakenteiden pitämiseen vesialueella. Luvan mukaisesti merivettä saa johtaa vedenottamolle enintään 90 000 000 m³ vuodessa.

Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n merivedenottamo sijaitsee Hopeakiven sataman ja lupahakemuksen mukaisen hankealueen välittömässä läheisyydessä, syväsatama-altaan itäpäässä. Merivesipumppaamo on otettu käyttöön teollisen toiminnan alkaessa Kokkolan Ykspihlajan teollisuusalueella 1960-luvun alussa. Merivesipumppaamon kautta johdetaan kaikkien KIP alueen laitosten tarvitsema merivesi lukuun ottamatta Kokkolan Energia Oy:n voimalaitosta, joka ottaa syväsatama-altaasta merivettä omalle pumppaamolleen.

Kokkolan Teollisuusvesi Oy pyytää Lupa- ja valvontavirastoa huomioimaan merivedenottotoiminnan lupahakemusta käsitellessään, sillä vedenotto sijoittuu lupahakemuksen mukaisen toiminnan välittömälle vaikutusalueelle.

Kokkolan Teollisuusvedellä on vesialueen omistajan lupa vedenottorakenteiden sijoittamiselle vesialueelle sekä vedenottoon. Vedenottorakenteet ovat olleet kyseisellä paikalla jo vuosikymmenten ajan. Merivesi otetaan pumppaamolle Syväsatama-altaasta imuputkella, jonka suuaukko sijaitsee 40 metrin päässä rantaviivasta (kuva 3). Imuputki on rakennettu 70 mm paksuista lankuista. Imuputken ympärillä on terässpannat ja teräsbetonipainot. Imuputken suuaukko on avonainen ja siinä on voimakas imu. Imuputkea on näkyvissä kahden metrin matkalta suuaukolta pumppaamolle päin. Muilta osin imuputki on pohjan sisässä suojassa.

Kuva 3. Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n merivedenottorakenteiden ja merivesipumppaamon sijainti.

Kokkolan Satamalla on lupahakemuksen mukaan tarkoitus suorittaa ruoppauksia Hopeakivensataman edustalla Syväsatama-altaassa Kokkolan Teollisuusveden vedenottorakenteiden välittömässä läheisyydessä. Kokkolan Teollisuusvesi vaatii, että luvanhakijan on hakemuksen mukaisia rakentamis- ja ruoppaustöitä suorittaessaan huolehdittava siitä, että Kokkolan Teollisuusveden omistamia rakenteita ja laitteita ei vahingoiteta eikä niiden käyttöä ja merivedenottoa vaikeuteta. Luvanhakija vastaa mahdollisista vahingoista ja on velvollinen viipymättä korjaamaan ne kustannuksellaan.

Meriveden laatu Syväsatama-altaassa on jo nykyisellään vaihtelevaa ja ajoittain erittäin huonoa. Vedenvaihtuvuus altaassa on vähäistä johtuen satamarakenteiden laajentumisesta pitkänomaisesti. Tämä näkyy vedenlaadun lisäksi meriveden lämpötilassa, joka on altaassa huomattavasti muuta merialuetta korkeampi. Jäähdytysvesikäytön kannalta korkea lämpötila on haitaksi, sillä se heikentää jäähdytysjärjestelmien tehokkuutta ja täten lisää meriveden kulutusta. Myös Hopeakivensataman ja Syväsataman laivaliikenne vaikuttaa oleellisesti merivedenlaatuun.

Lupahakemuksen mukaisista rakentamistöistä ja ruoppauksista aiheutuu hakemuksen mukaan veden tilapäistä samentumista ja kiintoainepitoisuuden nousua. Runsaasti kiintoainesta sisältävä merivesi aiheuttaa haasteita sekä merivesipumppaamolle että tuotantolaitosten laitteistoille, joissa merivettä käytetään jäähdytysvetenä ja savukaasupuhdistimien pesurivetenä. Merivesipumppaamolla on automaattisuodattimet, joiden avulla tuotantolaitoksille pyritään toimittamaan mahdollisimman hyvälaatuista vettä. Suodattimien tukkeutuessa pitkään jatkuneen tai äkillisen voimakkaan kiintoainekuormituksen vuoksi merivettä joudutaan toimittamaan laitteistoille suodattamattomana. Suodattamaton vesi voi aiheuttaa pahimmillaan lämmönvaihtimien ja putkistojen tukkeutumista, jäähdytysjärjestelmien likaantumista aiheutuvaan tehon laskuun ja siten vaikuttaa laitteiden tuotantoon haitallisesti.

Luvanhakijan on toteutettava ruoppaus- ja rakentamistyöt siten, ettei toiminnasta aiheudu huomattavaa vedenlaadun heikkenemistä tai kohtuutonta haittaa merivedenotolle. KIP alueen merivedenoton ja -käytön kannalta Kokkolan Teollisuusvesi Oy pitää tärkeänä, että rakentamistöissä ja ruoppauksissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että kiintoaineen ja siihen sitoutuneiden metallien leviäminen hankealueelta muualle vesistöön saadaan minimoitua. Ruoppaus- ja rakentamistöissä on käytettävä sellaisia työmenetelmiä, että veden samentuminen ja sedimentin sekoittuminen veteen ovat vähäisiä. Ruoppausmassojen kuljetuksessa on huolehdittava, ettei massoja pääse valumaan mereen kuljetuksen aikana. Hakemuksessa esitetyn silttiverhon käyttö on ehdottoman tärkeää. Silttiverhon käyttöä tulee edellyttää lupamääräyksissä koko hankkeen ajan.

Ruoppaukset tulee ajoittaa sellaiseen ajankohtaan, jolloin KIP alueen meriveden kulutus on vähäisintä. Ruoppausten samentumisvaikutuksia on lisäksi pyrittävä pienentämään mahdollisimman yhtäjaksoisella toteutuksella. Hankkeen aikana ruoppauksen ja rakentamisen työtapoja ja menetelmiä tulee tarvittaessa tarkistaa ja tehostaa, mikäli se on ympäristövaikutusten minimoimiseksi tarpeen.

Lupapäätöksessä on määrättävä hakijan esittämän vesistötarkkailun lisäksi vedenlaadun jatkuvatoimisesta tarkkailusta syväsatama-altaassa meriveden ottoputken läheisyydessä hankkeen aikana hakijan kustannuksella. Jatkuvatoimiset mittaukset mahdollistavat vedenlaadun reaaliaikaisen seurannan vedenottoalueella. Jatkuvan tarkkailun tulosten perusteella Kokkolan Teollisuusvedellä on vedenlaadun heikentyessä mahdollisuudet tehdä tarvittavia, nopeitakin toimenpiteitä merivesipumppaamalla.

Silttiverhosuojauksen toimivuuden varmistamiseksi jatkuvatoimiset mittauslaitteet tulee asentaa silttiverhon molemmin puolin. Tarkkailu tulee käynnistää ennen ruoppaus- ja rakentamistöiden aloittamista. Jatkuvaan tarkkailuun tulee sisällyttää vähintään veden sameus, tarvittaessa myös muita parametreja. Kokkolan Teollisuusvedellä tulee olla jatkuva pääsy reaaliaikaisiin mittaustuloksiin.

Kokkolan Teollisuusvesi Oy pyytää Kokkolan Satamaa ilmoittamaan hyvissä ajoin etukäteen mahdollisista syväsatama-altaan meriveden laatua heikentävistä toimenpiteistä Hopeakiven sataman sekä syväsatama-altaan alueilla. Näin Kokkolan Teollisuusvesi sekä KIP alueen tuotantolaitokset voivat mahdollisesti varautua tilanteisiin, joissa meriveden laadun heikkenemisestä voi aiheutua haittaa tai vaaraa merivesipumppaamolle tai vedenkäyttäjille.

Poikkeuksellisista tilanteista, jotka voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa merivedenotolle, tulee ilmoittaa välittömästi Kokkolan Teollisuusvesi Oy:lle. Kokkolan Teollisuusvesi Oy välittää tiedon edelleen merivettä käyttäville yrityksille KIP alueella.

Mikäli merenveden laatu hankkeen aikana heikkenee siten, että vedenlaatu aiheuttaa kohtuutonta haittaa tai vaaraa merivettä käyttäville tuotantolaitoksille, ruoppaukset tulee keskeyttää välittömästi.

3.4 Selitys

Kokkolan Satama Oy on 6.3.2026 toimittanut Lupa- ja valvontavirastolle selityksen annettujen lausuntojen ja muistutuksen johdosta. Selityksessä vastataan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon ja Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n antamaan muistutukseen alla esitetysti.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen tai Traficomien lausuntoihin luvanhakijalla ei ole huomautettavaa.

3.4.1 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Hakijalla ei ole huomautettavaa ELY-keskuksen lausuntoon liittyen samentumiseen ja sedimenttien haitta-aineisiin.

Hakija toteaa, että vaikka hanke on esitetty toteutettavan aikavälillä 2026–2030, samentumaa aiheuttavat toimenpiteet toteutetaan kuitenkin yhtäjaksoisena eikä niitä ole tarkoituksenmukaista jakaa usealle rakennuskaudelle.

Luvanhakija vastaa ELY-keskuksen lausunnoissa esitettyihin päätöksessä annettaviin lupaehtoihin seuraavasti:

- Hankkeen ruoppaukset tullaan toteuttamaan yhtäjaksoisena ja yhden avovesikauden aikana, mikäli se on lupamääräysten puitteissa mahdollista.
- Rakennustyöt järjestetään siten, että haitta-aineita sisältävien läjitettyjen massojen käsittely aloitetaan mahdollisimman nopeasti
- Hakija näkee, että haetun valmisteluluvan mukaiset työt (vanhojen rakenteiden poisto ja louhetäytön tekeminen) on mahdollista toteuttaa ilman merkittävää meriveden samentumista.

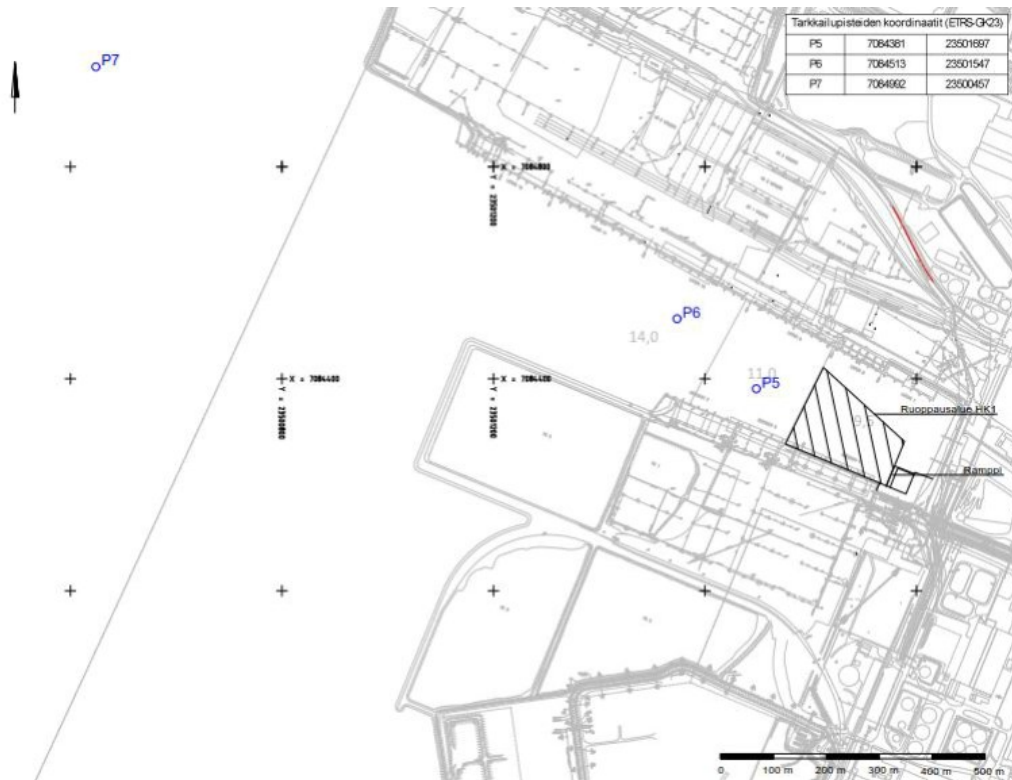
Hakija esittää, että hakemuksessa esitettyä tarkkailusuunnitelmaa muokataan seuraavasti.

Rakentamisen aikana vedenlaatua esitetään tarkkailtavaksi kolmesta pisteestä noin 100 m päässä kuplaverhon kummallakin puolella, sekä ELY-keskuksen lausunnoissaan esittämästä pisteestä (kuva 4). Kuvassa esitetyt pisteet ovat teoreettiset ja niiden lopullinen sijainti tarkentuu riippuen kuplaverhon sijainnista.

Tarkkailupisteiden kohdalta otetaan näytteet kolmelta eri syvyydeltä, pintanäyte -1 m veden pinnasta, pohja näyte +1 m merenpohjasta ja välisyvyys edellä esitettyjen puolestavälistä pisteen vesisyvyydestä riippuen. Näytteenotto toteutetaan kerran ennen vesirakennustöiden aloittamista, viikoittain vesirakennustöiden aikana ja noin kuukausi vesirakennustöiden päätyttyä.

Ennako- ja jälkinäytteistä sekä töiden aikana joka toinen viikko analysoidaan alla esitetyt parametrit ja töiden aikana joka toinen viikko analysoidaan ainoastaan kiintoaine.

- metallipitoisuudet (As, Hg, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni ja Zn)
- kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori,
- kiintoaine

Kuva 4. Hopeakiven HK1-laiturin uusimiseen ja rampin rakentamiseen liittyvät päivitetty vesistötarkkailun alustavat näytepisteet.

3.4.2 Muistutus 1

Kokkolan teollisuusvesi Oy:n muistutuksessa esitettyyn hakija toteaa seuraavaa:

Hakija toteaa, että alueella on toteutettu aiemminkin ruoppaustöitä ja Kokkolan Teollisuusvesi Oy:n omistamat, hankealueen välittömässä läheisyydessä olevat rakenteet ja laitteet on tunnistettu töiden aikana varottaviksi kohteiksi.

Hakija toteaa että ruoppaus- ja rakentamistyöt pyritään toteuttamaan siten, ettei toiminnasta aiheudu huomattavaa vedenlaadun heikkenemistä tai kohtuutonta haittaa merivedenotolle. Hakija tulee kiinnittämään työmenetelmien osalta erityistä huomiota siihen, että kiintoaineen ja siihen sitoutuneiden metallien leviäminen hankealueelta muualle vesistöön saadaan minimoitua. Hakemuksessa esitettyä silttiverhoa käytetään koko rakennustöiden ajan. Ruoppaukset toteutetaan mahdollisimman yhtäjaksoisesti, jolloin vaikutusaika on mahdollisimman lyhyt.

Hakijalla ei ole huomautettavaa muistutuksen kohtaan, jossa on vaadittu vedenlaadun jatkuvatoimista tarkkailua meriveden ottoputken läheisyydessä sekä tulosten toimittamista Kokkolan Teollisuusvedelle.

Hakijalla ei ole huomautettavaa vaadittuun ilmoitusvelvollisuuteen mahdollisista meriveden laatua heikentävistä toimenpiteistä ja tilanteista Hopeakiven sataman ja/tai syväsatama-altaan alueella tai poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumisesta.

4 Ratkaisu

4.1 Vesitalouslupa

Lupa- ja valvontavirasto myöntää Kokkolan Satama Oy:lle luvan Hopeakivenlahden satama-altaan ruoppaamiselle sekä HK1-laiturin uusimiselle ja rampin rakentamiselle niihin sisältyvine vesialueen täyttö- ja rakentamistoimenpiteineen Kokkolan kaupungissa hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hankealue sijoittuu Kokkolan kaupungin omistamalle maa- ja vesialueelle (272-401-1-232 Kokkolan satama), johon hakijalla on hallintaoikeus sekä osin kiinteistön 272-41-1-24 alueelle, jonka käytöstä on tehty sopimus kiinteistönomistajan kanssa.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Hankkeesta aiheutuvasta kalataloushaitasta on määrätty maksettavaksi kalatalousmaksu lupamääräyksen 22 mukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

4.2 Valmistelulupa

Lupa- ja valvontavirasto oikeuttaa Kokkolan Satama Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Valmisteluvina toimenpiteinä voidaan toteuttaa hakemuksen mukaisesti HK1-laiturin rakennustöihin sisältyvien vanhojen rakenteiden purkamista ja työaikaisen louhetäyttöpenkereen tekemistä. Valmisteluvista töistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi luvan saajan tulee noudattaa tässä päätöksessä annettuja, valmisteluluvalla hyväksytyihin toimenpiteisiin soveltuvia, lupamääräyksiä.

Luvan saajan on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä asetettava Lupa- ja valvontaviraston elinkeinovalvonta ja oikeusturva -toimintayksikölle 50 000 euron suuruinen vakuus niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan määräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

4.3 Lupamääräykset

4.3.1 Rakenteet

1. Uusittava HK1-laituri rakenteineen voidaan toteuttaa 10.11.2025 päivätyn suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan asemapiirroksen n:o 1561/1511 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:1 000) osoittamaan paikkaan ja suunnitelmaselostuksen liitteenä olevien seuraavien yleispiirustusten mukaisesti: Pohja- ja sivukuvat n:o 1561/1512 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:200), Poikkileikkaus B-B n:o 1561/1513 (päivätty 5.3.2025, mittakaava 1:100) ja Poikkileikkaus C-C n:o 1561/1514 (päivätty 5.3.2025, mittakaava 1:100).

HK1-laiturin edustan eroosiosuojauksen yläpinta saadaan ulottaa haraustasoon -12,42 (N_{2000}) saakka.

2. HK1-laiturin uusittavan laituriin edustalle satama-altaaseen saadaan tehdä työnaikainen tukipenger 10.11.2025 päivätyn suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan asemapiirroksen 1561/1511 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:1 000) osoittamaan paikkaan ja suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan yleispiirustuksen Poikkileikkaus B-B 1561/1513 (päivätty 5.3.2025, mittakaava 1:100) mukaisesti.

Tukipenkereeseen voidaan käyttää noin 30 000 m³rtr louhetta. HK1-laiturin uusimistöiden valmistuttua tukipengertäyttö tulee poistaa uuden laituriin edustalta haraustasoon -12,42 (N_{2000}) saakka.

3. Rakennettava HK1-laiturin ramppi on sijoitettava 10.11.2025 päivätyn suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan asemapiirroksen n:o 1561/1498 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:1 000) osoittamaan paikkaan ja toteutettava suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan yleispiirustuksen Pohja- ja sivukuvat sekä poikkileikkaus n:o 1561/1499 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:200) mukaisesti.

Rampin edustan eroosiosuojauksen yläpinta saadaan ulottaa haraustasoon -12,42 (N_{2000}) saakka.

4. Hankkeessa saadaan muuttaa vesialuetta maa-alueeksi 10.11.2025 päivätyn suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan yleiskartan n:o 1561/1490 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:2 000) osoittamilta seuraavilta alueilta: Täyttöalue L ja Täyttöalue R.

Täyttöalueen R pinta-ala on noin 4 740 m² ja täyttöalueen L pinta-ala noin 270 m². Vesialueiden täyttöihin saa käyttää enintään 30 000 m³tr louhetta.

5. Vesialueen täytössä ja työnaikaisessa tukipenkereessä saa käyttää vain kiviaineksia, joiden haitallisten aineiden pitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot. Mikäli alueellinen suurin suositeltu taustapitoisuusarvo (SSTP-arvo) on

suurempi kuin valtioneuvoston asetuksessa haitta-aineelle määritetty kynnyisarvo, voidaan raja-arvona käyttää SSTP-arvoa.

Täytössä ja työnaikaisessa tukipenkereessä käytettävän kiviaineksen on oltava riittävän karkearakeista ja geoteknisesti käyttötarkoitukseen soveltuvaa. Kiviaineksen laatu on etukäteen varmistettava haitta-aineanalyseillä.

6. Rakenteisiin saadaan tehdä vähäisiä muutoksia Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät aiheuta edunmenetyksiä yleisille tai yksityisille eduille.

4.3.2 Ruoppaukset

7. Satama-altaan ruoppaus saadaan toteuttaa 10.11.2025 päivätyn suunnitelmaselostuksen liitteenä olevan yleiskartan n:o 1561/1490 (päivätty 10.10.2025, mittakaava 1:2 000) osoittamalta alueelta.

Ruopattavan sedimentin kokonaismäärä on enintään noin 42 000 m³ktr ja ruopattavan alueen pinta-ala noin 27 200 m². Ruoppauksen jälkeen alueen harausvyödyden on oltava vähintään -12,42 (N₂₀₀₀).

8. Rakennettavan HK1-laiturin rampin edustalta voidaan erikseen ruopata noin 500 m³ sedimenttiä eroosiosuojan rakentamista varten.
9. Ruoppauksessa syntyvät massat tulee ensisijaisesti sijoittaa Hopeakiven sataman läjitysaltaisiin. Ruoppausmassojen sijoittamisessa tulee noudattaa, mitä aluetta koskevissa lainvoimaisissa luvissa on massojen sijoittamisesta ja käsittelystä määrätty.

Mikäli massoja ei sijoiteta Hopeakiven sataman läjitysaltaisiin, tulee massat toimittaa paikkaan, jolla on asianmukainen lupa niiden vastaanottoon.

4.3.3 Töiden suorittaminen

10. Luvan saajan tulee rajata hankealue merialueesta kuplaverholla tai muulla vastaavalla tavalla ennen samentumista aiheuttavien työvaiheiden aloittamista. Suojausta on käytettävä kaikkien samentumista aiheuttavien töiden aikana.

Käytettävää suojausta sekä sen sijaintia, asennusta ja mitoitusta koskevat tarkemmat suunnitelmat tulee toimittaa Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen samentumista aiheuttavien töiden aloittamista. Valvontaviranomainen voi antaa tarkentavia ohjeita suunnitelman perusteella.

11. Kuplaverhon tai muun vastaavan suojauksen kuntoa ja toimintaa on seurattava säännöllisesti ja töitä hankealueella suoritettaessa päivittäin siten, että luvan saaja on koko ajan tietoinen käytettävän suojauksen toiminnasta ja töistä aiheutuvan samentuman laajuudesta.

Suojauksen käytöstä voidaan luopua vasta, kun valvontaviranomainen on tarkkailutulosten perusteella arvioinut vedenlaadun ja todennut, ettei hankkeesta aiheutuvaa samentuman leviämiskäyttäen enää ole.

12. Jokainen työvaihe on suoritettava mahdollisimman yhtäjaksoisesti siten, että ruoppausmassojen sekä täyttömateriaalien sekoittuminen veteen ja rakennustöistä johtuva veden samentuminen on mahdollisimman lyhytaikaista.

Ruoppaus on pyrittävä suunnittelemaan ja aikatauluttamaan siten, ettei ruoppausta tehdä merikutuisen siian kutuaikana syksyllä.

Työt on tehtävä siten ja sellaisena aikana sekä sellaisilla työmenetelmillä, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä.

13. Ruoppauksissa on käytettävä mahdollisimman vähän samentumishaittaa aiheuttavaa kalustoa.
14. Ruoppausmassojen sekä täyttöön käytettävien materiaalien kuljetuksessa ja sijoittamisessa sekä laiturirakenteiden asentamisessa on huolehdittava siitä, että massoja tai materiaaleja ei pääse kulkeutumaan hallitsemattomasti hankealueen ulkopuolelle.
15. Mikäli vesialueen täytöissä käytettävän kiviaineksen tai rakenteissa käytettävien materiaalien seassa kulkeutuu vesialueelle roskia, tulee ne kerätä pois.
16. Työt on tehtävä siten, että niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa vesiliikenteelle. Luvan saaja vastaa hankkeen työnaikaisesta vesiliikenteen liikennejärjestelyistä ja niistä varoittamisesta.
17. Hanke on toteutettava vaurioittamatta hanke- tai sen vaikutusalueella sijaitsevia vedenottoon käytettäviä rakenteita tai muita vedenalaisia rakenteita ja laitteita. Hanke tulee toteuttaa aiheuttamatta haittaa niiden toiminnalle ja käytölle.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat merivedenottorakenteet on suojattava rantaan saakka ulottuvalla suojaverholla koko hankkeen toteutuksen ajan. Suojaverhon paikallaan pysyminen on varmistettava riittäväillä kellukejärjestelyillä, ankkuroinnilla ja painotuksella. Suojauksen yksityiskohtaisesta toteutuksesta on erikseen sovittava vedenottorakenteiden omistajien kanssa.

18. Luvan saajan on tarvittaessa varmistettava mittauksin, että hankkeen toteutuksen myötä väyläalueiden vesisyvyys pysyy väylän määritellyn haraustason alapuolella.
19. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen kuntoon.

4.3.4 Kunnossapito

20. Luvan saajan on huolehdittava hankkeessa toteutettavien rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

4.3.5 Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

21. Mikäli töiden toteuttamisen yhteydessä havaitaan merkittävää hankealueen ulkopuolelle leviävää samentumaa tai muuta poikkeavaa, jota ei samentuman hallitsemiseksi käytettävistä tekniikoista huolimatta pystytä hallitsemaan, on luvan saajan keskeytettävä työt ja ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin haittojen poistamiseksi.

Luvan saajan on ilmoitettava poikkeustilanteesta välittömästi Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle sekä Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vedenotolle haittaa aiheuttavista poikkeustilanteista on ilmoitettava myös satama-altaassa olevien vedenottorakenteiden omistajille.

4.3.6 Kalatalousmaksu

22. Luvanhaltijan on niinä vuosina, kun tämän päätöksen mukaisia töitä tehdään, maksettava Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen kalatalousviranomaiselle kalatalousmaksua vuosittain 2 000 euroa ja kerran töiden päättymisen jälkeiseltä vuodelta 1 000 euroa.

Töiden aloittamisvuodelta maksu on suoritettava ennen hankkeeseen sisältyvien töiden aloittamista.

Kalatalousmaksua käytetään hankkeen aiheuttamien kalataloudellisten vahinkojen ehkäisemiseen tai vähentämiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä toimenpiteiden suunnitteluun ja tuloksellisuuden seurantaan.

4.3.7 Tarkkailu

23. Töistä aiheutuvan samentuman ja kiintoaineen leviämisen laajuutta sekä voimakkuutta on seurattava silmämääräisesti ja satelliittikuvista päivittäin. Havainnoista on pidettävä kirjaa. Mikäli seurannan perusteella havaitaan tavanomaista voimakkaampaa veden samentumista, joka uhkaa levitä hankealueen ulkopuolelle, tulee luvan saajan tehdä ylimääräinen näytteenottokierros.
24. Luvan saajan on tarkkailtava jatkuvatoimisesti satama-altaassa veden sameutta merivedenottorakenteiden suojaamiseksi asennettujen suojaverhojen sisä- ja ulkopuolelta. Tarkkailu on aloitettava ennen samennusta aiheuttavien työvaiheiden alkua. Tarkkailun tarkemmasta toteutustavasta ja tulosten toimittamisesta tulee erikseen sopia vedenottorakenteiden omistajien kanssa.

25. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia vedenlaatuun hakemuksessa esitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti siten täydennettynä kuin 6.3.2026 toimitetussa selityksessä on esitetty ja tässä päätöksessä määrätty. Tarkkailu voidaan toteuttaa soveltuvin osin osana Kokkolan rannikkoalueen yhteistarkkailua.

Päivitetty tarkkailusuunnitelma ehdotettuine tarkkailupisteineen on toimitettava Lupa- ja valvontaviraston valvontaviranomaiselle ennen tarkkailun aloittamista.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Vesinäytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa on noudatettava ympäristöhallinnon ajantasaisia laatusuosituksia ja vaatimuksia.

Tarkkailun tulokset on viipymättä toimitettava sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään valvontaviranomaisen ohjeistamalla tavalla. Vuosittainen tarkkailutulosten yhteenvetoraportti on toimitettava valvontaviranomaiselle, kalatalousviranomaiselle ja Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4.3.8 Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

26. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin seitsemän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

4.3.9 Ilmoitukset

27. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Lupa- ja valvontavirastolle, Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Traficomille, Väyläviraston meriväylät -yksikölle, satama-altaassa olevien vedenottorakenteiden omistajille ja tarkoituksenmukaisella tavalla muille asianomaisille maanomistajille.
28. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Lupa- ja valvontavirastolle, Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Traficomille sekä Väyläviraston meriväylät -yksikölle.

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä rakenteiden lopullista sijaintia vesialueella osoittava kartta ja pituusleikkauspiirustus. Paikannus- ja syvyystiedot on toimitettava Traficomille sen vaatimassa muodossa.

4.3.10 Korvauksia koskevat määräykset

29. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

30. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella Lupa- ja valvontavirastossa.

5 Ratkaisun perustelut

5.1 Vesitalousluvan ratkaisun perustelut

5.1.1 Hankkeen tarkoitus ja hankkeesta saatava hyöty

Hankkeen tarkoituksena on uusida vanha huonokuntoinen Hopeakiven sataman HK1-laituri ja jatkaa sitä satama-altaan päätyä kohti. Satama-altaan alkupäähän rakennetaan uusi ramppi raskaiden tavaroiden lastaamista varten. Hankkeen tarkoituksena on parantaa Kokkolan Hopeakiven sataman toiminnallisuutta ja kilpailukykyä mahdollistamalla raskaat lastaukset, kuten tuulivoimaloiden komponenttien lastauksen. Hankkeelle mahdollisesti haettavan sotilaallisen liikkuvuuden EU-rahoituksen erityistavoitteena on mukauttaa osia Euroopan laajuisesta liikenneverkosta liikenneinfrastruktuurin kaksoiskäyttöä varten, sekä siviili- että sotilasliikenteen parantamiseksi.

Hanke ei ole alueella olevien kaavojen vastainen.

Hankealueen ympäristö ja nykyinen rantaviiva eivät ole luonnontilaisia, vaan alue on osa Kokkolan suurteollisuusaluetta. Rantaviiva on muodostunut eri aikoina tehdyistä täyttöistä. Hankkeen toimenpiteet sijoittuvat toiminnassa olevan sataman satama-altaaseen.

5.1.2 Hankkeesta aiheutuvat menetykset ja niiden vähentäminen

Ruoppaukset ja täyttötöyt aiheuttavat hankealueella ja sen lähiympäristössä tilapäistä veden samentumista, mikä heikentää väliaikaisesti ja paikallisesti vedenlaatua. Lisäksi meriveden kiintoaine- ja ravinnepitoisuudet sekä haitallisten aineiden pitoisuudet voivat kohota tilapäisesti hankealueen ympäristössä. Töistä voi aiheutua hankealueella ja sen lähiympäristössä tilapäistä meluhaittaa. Melu ei kuitenkaan olennaisesti poikkea satama- ja suurteollisuusalueen muusta toiminnasta. Samentuman ja mahdollisten haitta-aineiden leviämisen estämiseksi on annettu töiden suorittamisessa noudatettavat lupamääräykset. Lisäksi luvan saajan on noudatettava toiminnassaan Hopeakiven sataman voimassa olevan ympäristöluvan lupaehtoja. Ruoppausmassojen sijoittamisessa on puolestaan noudatettava voimassa olevan Hopeakiven sataman läjitysaltaiden lupaehtoja.

Vedenlaadun heikentyminen voi aiheuttaa tilapäistä haittaa kalakannoille. Ennalta arvioiden vaikutukset eivät kuitenkaan ole pysyviä tai pitkäaikaisia, kun huomioidaan myös se, että hankealue sijoittuu satamatoimintaan varatulle alueelle. Hankealueella ei ole olennaista merkitystä kalojen lisääntymisen kannalta. Kalastus satama-alueella on kielletty. Töistä aiheutuvan samentuman leviämisen estämiseksi työalue on määrätty rajattavaksi kuplaverholla, joka mahdollistaa myös muun satama-altaan turvallisen käytön. Kuplaverhosta ja ruoppaustöiden suorittamisesta määrättäessä on otettu huomioon ruoppattavan sedimentin laatu.

Lupa- ja valvontavirasto on määrännyt luvan saajan maksamaan hankkeesta aiheutuvasta työnaikaisesta haitasta kalastolle ja kalastukselle kalatalousmaksua lupamääräysten mukaisesti. Kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan vähentämiseksi alueen ruoppaus tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä suorittamaan merikutuisen siian kutuaikojen ulkopuolella. Töiden suorittamisesta ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi määrätty toimenpiteet huomioiden, Lupa- ja valvontavirasto katsoo päätöksessä määrätyn kalatalousmaksun kohtuulliseksi hankkeesta ennalta arvioituihin vaikutuksiin nähden.

Luvan saajan tulee suunnitella ja toteuttaa työt siten, että vesialueella liikkumiselle ei aiheudu tarpeettomia rajoituksia. Luvan saaja vastaa työnaikaisista vesiliikenteen liikennejärjestelyistä ja niistä ilmoittamisesta lupamääräysten mukaisesti.

Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien putkien, laitteiden, johtojen ja rakenteiden tarpeellisista suojauksista sekä niiden toiminnan kannalta oleellisen tarkkailun järjestämisestä on annettu määräys.

Hankkeen toteutuksesta ei ennalta arvioiden aiheudu kalatalousmaksua lukuun ottamatta muuta korvattavaa edunmenetystä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella lupa- ja valvontavirastosta.

Luvan saaja on määrätty tarkkailemaan hankkeen vesistövaikutuksia.

5.1.3 Oikeus alueeseen

Vesilain 3 luvun 4 §:n 4 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin vesilain 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään.

Hankkeessa toteutettavat toimenpiteet sijoittuvat pääosin Kokkolan kaupungin omistamalle maa- ja vesialueelle (272-401-1-232 Kokkolan satama), johon luvan saajalla on hallintaoikeus. Hankkeessa rakennettava ramppi sijoittuu mantereen puolelta osin kiinteistön 272-41-1-24 alueelle, jonka käytöstä on tehty sopimus kiinteistönomistajan kanssa. Luvan saaja on siten esittänyt luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus kyseiseen alueeseen järjestetään.

5.1.4 Luonnonarvot sekä meren- ja vesienhoitosuunnitelma

Rummelön-Harrbådan (FI1000003) tai Kokkolan saariston (SPA FI1000033 ja SAC FI0800136) Natura 2000 -alueet, eikä Luodon-Kokkolan-Kälviän saariston kansainvälisesti tärkeä lintualue ulotu satama-alueeksi merkitylle alueelle.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että hanke ei sen sijainti ja toteutustapa huomioiden heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden tai IBA-alueen luonnonarvoja lupamääräysten mukaisesti toimittaessa.

Hankkeen vaikutukset ja vesienhoidon sekä merenhoidon toimenpideohjelmissa asetetut tavoitteet huomioiden, Lupa- ja valvontavirasto on määrännyt kuplaverhon tai muun vastaavan suojauksen käytöstä hankealueen ympärillä kaikkien samentumista aiheuttavien töiden aikana. Töiden toteutusaikataulu ja kesto tulee myös mahdollisuuksien mukaan suunnitella ja sovittaa siten, että töistä aiheutuvat vaikutukset vesiympäristölle ovat mahdollisimman lyhytaikaisia.

Hankealue sijaitsee Kokkolan edusta -rannikkovesimuodostuman alueella, joka kuuluu tyypiltään Perämeren sisempiin rannikkovesiin. Vesimuodostuma on luokiteltu tyydyttävään ekologiseen tilaan. Ulompana merialueella sijaitseva vesimuodostuma Tankar on myös luokiteltu tyydyttävään ekologiseen tilaan. Kemiallinen tila on kummassakin vesimuodostumassa hyvää huonompi, mikä johtuu palonestoaineena käytettyjen polybromattujen difenyylietterien (PBDE) tiukasta ympäristölaatu normista. Se aiheuttaa hyvää huonomman kemiallisen tilan kaikissa Suomen pintavesissä. Vesimuodostumien hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi on tunnistettu ravinnepitoisuuksien vähennystarve. Rannikkovesien haasteena on etenkin yleinen rehevöityminen. Morfologisten muutosten minimoinnin ja monimuotoisuuden lisäämisen lisäksi ravinnekuormituksen vähentämiseksi tarvittavien toimenpiteiden kohdistaminen koko valuma-alueelta tulevaan kuormitukseen on tunnistettu kriittiseksi tekijäksi tilatavoitteen saavuttamisen kannalta.

Hankkeen vaikutukset ovat työnaikaisia ja rajoittuvat verrattain suppealle alueelle, joka on jo nykyisinkin suurteollisuuden käytössä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että tässä päätöksessä annetut lupamääräykset huomioiden hanke ei heikennä meriympäristön tilaa merenhoidossa tarkasteltavien laadullisten kuvaajien osalta tai vaikeuta Suomen merenhoidosuunnitelman toimenpideohjelmissa 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Hanke ei lupamääräysten mukaisesti toteutettuna vaikeuta vesienhoidon toimenpideohjelmissa suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista, eikä heikennä niiden vaikuttavuutta. Hankkeen ei myöskään arvioida vaikuttavan heikentävästi vesimuodostuman ekologiseen tilaan tai sen hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen vuoteen 2027 mennessä.

5.1.5 Luvan myöntämisen edellytykset, intressivertailu ja lupaharkinnan lopputulema

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että asiassa on esitetty riittävät selvitykset ja vaikutusten arviot asian ratkaisemiseksi. Päätöksessä on annettu tarpeelliset lupamääräykset hankkeesta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Hankkeen vaikutuksia veden laatuun ja tilaan tarkkaillaan. Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta aiheutuvat työnaikaiset ja erityisesti pysyvät veden laadun muutokset ovat vähäisiä.

Kun otetaan huomioon hankkeesta koituvat hyödyt alueen käytölle sekä päätöksessä annetut lupamääräykset töiden suorittamisesta ja haittojen vähentämisestä, on vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla hankkeesta saatava hyöty huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Edellytykset vesilain mukaisen luvan myöntämiselle ovat siten olemassa.

5.2 Valmisteluluvan perustelut

Lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt Kokkolan Satama Oy:lle vesilain mukaisen valmisteluluvan hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Valmistelevina toimenpiteitä voidaan toteuttaa HK1-laiturin uusimista koskevia töitä. Kyseiset työvaiheet sisältyvät hankkeen ns. vaiheeseen 1. Selvytyden vuoksi Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että alueen ruoppaus ei sisälly niihin töihin, joiden suorittaminen voidaan valmisteluluvalla aloittaa.

Vaiheeseen 1 sisältyvät valmisteluluvalla tehtävät työt ovat määrältään ja vaikutuksiltaan vähäisiä. Rakentaminen ei vaikuta väliaikaista työpengertä lukuun ottamatta olennaisesti satama-alueen rantaviivaan tai veden syvyyteen.

Valmisteluluvalla toteutettavaksi hyväksytyt toimenpiteet sijoittuvat Kokkolan kaupungin omistamalle maa- ja vesialueelle (272-401-1-232 Kokkolan satama), johon luvan saajalla on hallintaoikeus. Valmisteluluvalla tehtävien töiden aikana tulee noudattaa päätöksessä annettuja lupamääräyksiä hankkeesta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Näihin sisältyy mm. kuplaverhon tai muun vastaavan suojauksen käyttö, suurteollisuuden vedensaannin turvaamiseksi asennettavan siltiverhon käyttö töiden aikana, kuten myös ilmoitusvelvollisuus vettä ottavien ja sitä käyttävien laitosten toiminnan turvaamiseksi.

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Valmisteluluvalla tehtävien töiden mahdollisen ennallistamisen varalle hakijan tulee asettaa 50 000 euron vakuus ennen töiden aloittamista.

Valmistelulupaa koskeva päätös saadaan vesilain 3 luvun 17 §:n mukaisesti panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

6 Vastaus lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin

Lupa- ja valvontavirasto on ottanut asiassa annetuissa lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Lounais-Suomen elinvoimakokeskuksen kalatalousviranomaisen lausunnon johdosta Lupa- ja valvontavirasto lisäksi toteaa, että annetut lupamääräykset huomioiden luvan saajaa ei ole tarpeen määrätä tarkkailemaan hankkeen vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen. Työt on esitetty tehtäväksi yhden avovesikauden aikana.

7 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17 ja 18 §

8 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 41 830 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) mukaisesti asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa on ollut aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annettu valtioneuvoston asetus (858/2024). Asetuksen mukaan, jos päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa maksulliseksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian taulukon mukainen maksu kuitenkin siten, että maksuun lisätään 70 prosenttia muiden vesitalousasioiden mukaisista maksuista.

Korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvaa, asetuksen liitteen kohdan 3.3 taulukon mukaista, vesialueen ruoppausta, jossa ruoppausmäärä on 20 000–200 000 m³ktr, koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 20 200 euroa. Tähän lisätään vesialueen täyttöä (täyttömäärä 20 000–200 000 m³ktr) ja laivalaituria koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun osalta 70 prosenttia, eli 14 140 euroa (70 % x 20 200 euroa) ja 7 490 euroa (70 % x 10 700 euroa).

9 Tiedottaminen

9.1 Päätös

Kokkolan Satama Oy
Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Kokkolan kaupunki
Lounais-Suomen elinvoimakeskus, kalatalousviranomainen
Lupa- ja valvontavirasto, yleisen edun valvontayksikkö
Väylävirasto
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Suomen ympäristökeskus

9.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa. Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla (ytietopalvelu.lv.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Kokkolan kaupungin verkkosivuilla. Päätöstä koskeva kuulutus julkaistaan Keskipohjanmaa sekä Österbottens tidning -sanomalehdissä.

10 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

11 Liite

Valitusosoitus

12 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Tanja Honkela. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Petteri Rantala.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Valitusosoitus

Tähän Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, vesitaloustehtäviä tai kalataloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus sekä muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset. Lisäksi valitusoikeus on Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksiköllä mm. sen valvottavaksi kuuluvissa asioissa painavan yleisen edun turvaamiseksi.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

1 Toimi näin

Jos haet muutosta Lupa- ja valvontaviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 10.7.2026.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun Lupa- ja valvontavirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

2 Ilmoita valituksessa

- Valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- Laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite.
- Sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- Päätös, johon haetaan muutosta.
- Päätöksen kohta, johon haetaan muutosta.
- Mitä muutoksia päätökseen vaaditaan.

- Perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- Mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

3 Valituksen liitteet

- Lupa- ja valvontaviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin Lupa- ja valvontavirastoon)
- valtakirja
 - Asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - Asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

4 Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma-pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän

valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/25900/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/25900/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rantala Petteri 02.06.2026 14:45

Ratkaisija Honkela Tanja 02.06.2026 14:50